

VASTUU- JA VUOSIRAPORTTI

HYVÄN TAHDON PELEJÄ

Sisältö

Toimitusjohtajalta – Haasteita edessä ja takana.....	3
Yhteiskuntavastuuraportoinnin keskeiset tunnusluvut.....	6
RAY TÄNÄÄN	8
Strategia.....	8
Odotukset 2015 ja toiminnan arviointi.....	8
Organisaatio 2014.....	10
Yhteiskuntavastuun johtaminen.....	10
Sponsorointi.....	12
Hallintomalli	12
RAY:n johtoryhmä 31.12.2014	15
RAY:n hallitus 2013–2015.....	16
Henkilöstö	19
Yhteiskunnallista vuorovaikutusta.....	21
PELAAJAN MAAILMA.....	23
RAY Etuasiakkuus.....	24
Pelaajakäyttäytyminen	24
Tunnistettu pelaaminen.....	26
Vastuullisuus pelitoiminnassa.....	26
Alaikäispelaamisen estäminen.....	27
Pelihaittojen ehkäisy.....	29
LIIKETOIMINTA	31
Pelitoiminnan tuotto	31
Tutkimus ja tuotekehitys	34
Pelitoiminnan tuoton käyttö	35
Ympäristövastuu.....	35
AVUSTUSTOIMINTA	37
Avustusten jako 2014	37
Avustuslinjauksia uudistettiin.....	39
Neuvontaa, koulutusta ja uudistuneita verkkopalveluita.....	39
Vaikuttavaa järjestötyötä.....	40
AVUNSAAJAN MAAILMA	41
Avustusohjelmilla parannetaan vaikuttavuutta.....	41
Kansalliset rahoitusohjelmat.....	43

RAY:n vastuu- ja vuosiraportti 2014

Tekijät

RAY: Anna-Maria Halle, Pirjo Ilves, Sanna Kontkanen, Jaana Korkiakoski, Jenni Mutka.

Exove Design Oy: Aki-Ville Pöykiö ja Topias Dean

Visuaalinen ilme: Topias Dean, Exove, Pirre Liukka, RAY

Kuvat: Wilma Hurskainen (valokuvat), Vesa Sammalisto (piirroskuvat)

GRI (G3) – ohjeiston mukainen raportointi luettavissa osoitteessa: www.ray.fi

Haasteita edessä ja takana

Suomen rahapelaamisessa oli vuonna 2014 historian siipien havinaa. Olemme tottuneet jatkuvaan pelaamisen kasvuun, mutta viime vuoden kasvuluku oli kutakuinkin nolla.

Syyt nollakasvuun olivat ilmeiset: talouden alakulo ja kansalaisten käytettävissä olevien tulojen lasku. Näistä ei ole myöskään odotettavissa vetoapua rahapelaamiseen tulevina vuosina. Oman tekemisen täytyy olla parasta A-ryhmää, jotta edunsaajille voidaan turvata myös jatkossa riittävät voimavarat.

RAY osallistui tärkeään työhön nuorten työllistämismahdollisuuksien edistämiseksi. Uudella Paikka Auki -avustusohjelmalla mahdollistetaan usealle sadalle nuorelle työllistyminen sosiaali- ja terveysalan järjestöissä. Tämä työ jatkuu myös vuonna 2015.

Vuoden lopulla maan hallitus käynnisti työn Suomen rahapelijärjestelmän erilaisten tulevaisuuden mallien hahmottamiseksi. Työn tavoitteena on ennen kaikkea yksinoikeusjärjestelmän säilyttäminen. Tässä työssä on tärkeää turvata edunsaajien asema ja rahoitus. On syytä muistaa, että koko Suomen rahapelijärjestelmän ovat perustaneet vapaaehtoistyötä tekevät järjestöt, RAY:llä sosiaali- ja terveysalan järjestöt.

Suomessa on periaatteessa yksinoikeusjärjestelmä, mutta verkossa eletään käytännössä avoimessa kilpailussa. Suomalaiset pelaavat ulkomaisilla nettisivuilla noin 130 miljoonaa euroa vuodessa. Yksinoikeustoimijoilla ei ole vastuullisuudestaan johtuen käytössään sellaisia työkaluja kuin ulkomaisilla toimijoilla. Olemme nyrkkeilykehässä toinen käsi taakse sidottuna. Suomalaisen toimijoiden kykyä kanavoida pelaamista kotimaiseen tarjontaan on myös pohdittava hallituksen käynnistämässä hankkeessa.

Velipekka Nummikoski

"RAY osallistui tärkeään työhön nuorten työllistämismahdollisuuksien edistämiseksi. Uudella Paikka Auki -avustusohjelmalla mahdollistetaan usealle sadalle nuorelle työllistyminen sosiaali- ja terveysalan järjestöissä. Tämä työ jatkuu myös vuonna 2015."

Kannattavuus

60%

Henkilöstön määrä

1632

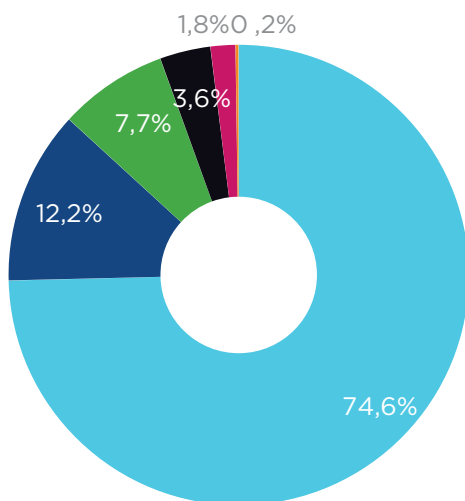
Avustukset
järjestöille

308,0 milj. €

Veteraanien
kuntoutukseen

113,7 milj. €

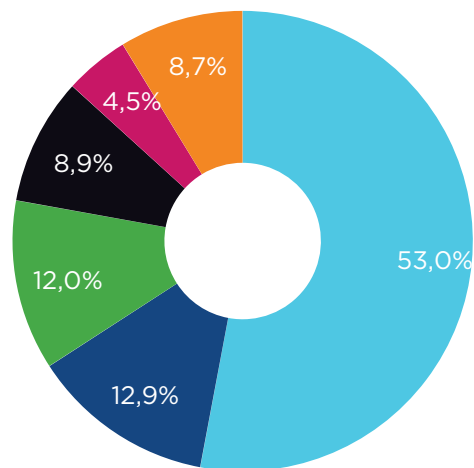
Pelitoiminnan tuotto vuonna 2014 (milj. euroa)

- Pelipisteet 579,4
- RAY-pelisalit 94,6
- Digitaaliset kanavat 59,5
- Casino Helsinki 27,7
- Ravintolakasinopelit 13,5
- Myynti ja vuokraus 1,7

Yhteensä 776,4

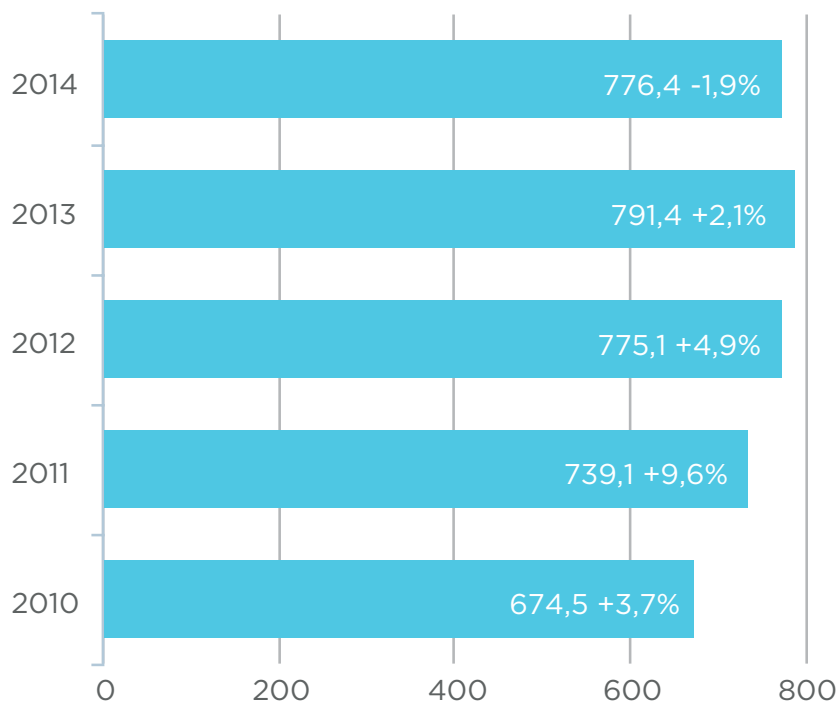
Pelitoiminnan tuoton jakautuminen vuonna 2014 (milj. euroa)

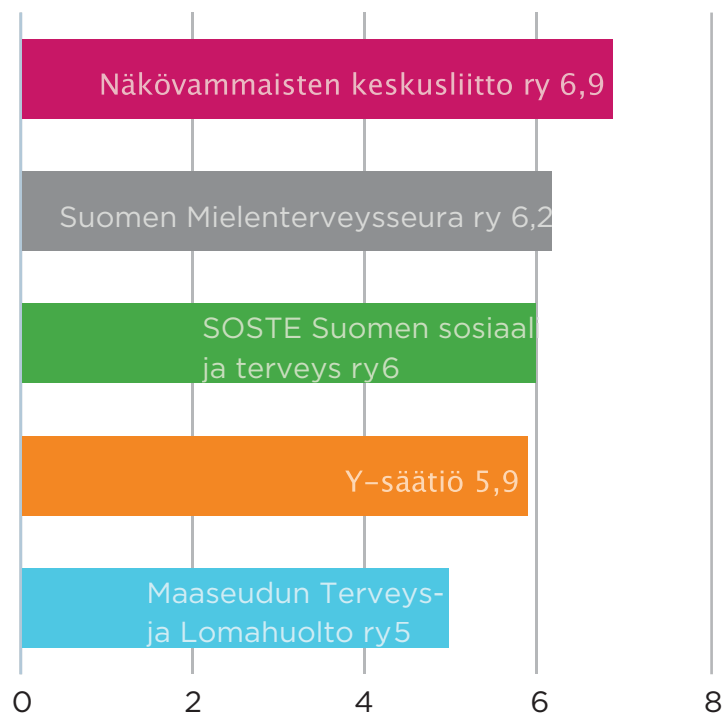
- Tilitetty STM:lle avustuksina 411,2
- Sijoituspaikkamaksut 100,2
- Arpajaisvero 93,0
- Henkilöstökulut 69,2
- Nettoinvestoinnit 35,2
- Muut kulut 67,6

Yhteensä 776,4

Pelitoiminnan tuoton kehittyminen vuosina 2010–2014 (milj. euroa)

Suurimmat avustuksensaajat vuonna 2014 (milj. euroa)

Yhteiskuntavastuuraportoinnin keskeiset tunnusluvut

Avainlukutaulukko				
Vastuullinen pelaaminen	2014	Muutos-%	2013	2012
Alaikäispelaamisen valvonnan koetaan onnistuneen RAY:n pelipisteissä, hyvin tai melko hyvin (%) ¹⁾	54	-	52	45
Pelisaleissa ikärajatarkastus johtanut sisäänpääsyn eväämiseen (%)	30	-	34	41
Pelikiellot ja -rajoitukset peliongelmaan liittyen (kpl)	1038	2%	1021	1029
Itse asetetut pelikiellot digitaalisissa kanavissa (kpl) ²⁾	54 120	-23%	70 148	-
Puheeksiotto- ja paluukeskustelut asiakkaan kanssa Casino Helsingissä (lkm)	408	-18%	497	373
RAY:n pelien kulutusosuus käytettävissä olevista tuloista (%)	0,7	-	0,7	0,7
Taloudellinen vastuu				
Pelitoiminnan tuotto (milj.€)	776,4	-2%	791,4	775,1
Kannattavuus (%)	60		60	60
Avustukset järjestöille (milj.€)	308,0	2%	301,0	282,2
Valtiokonttorille veteraanien kuntoutukseen (milj.€)	113,7	1%	112,3	99,3
Arpajaisvero (milj.€)	93,0	-2%	94,8	92,8
Sijoituspaikkamaksut kumppaneille (milj.€)	100,2	-3%	102,8	101,9
Henkilöstön palkka- ja sosiaalikulut (milj.€)	69,2	4%	66,4	65,1
RAY:n osuus rahapeliyhteisöjen pelikatteesta (%) ³⁾	46	-	47	46
Henkilöstö				
Henkilöstön määrä 31.12. (hlö)	1 632	0%	1 631	1 618
Vaihtuvuus (%)	12	-	15	15
Sairauspoissaoloprosentti (%)	3,0	-	2,7	3,4
Ympäristövastuu				
Kiinteistöjen sähkön kulutus (MWh)	9 811	-10%	10 889	9 051
Vihreän sähkön osuus sähkönkulutuksesta (%)	79	-	83	88
Kaukolämmönkulutus (MWh) ⁴⁾	3 893	2%	3 806	4 392
Työsuhde- ja tuotannon autojen ajetut kilometrit (milj.ajoneuvo-km)	4,8	13%	4,2	4,6

¹⁾ Lähde Taloustutkimus 2014.

²⁾ Sisältää pelikiellot, joiden pituus on 12 h, 1 vko, 1 kk, 3 kk, 6 kk tai 1 vuosi.

³⁾ Pelikate = pelien tuotto vähennettynä pelaajille maksetuilla voitoilla.

⁴⁾ Sisältää kaukolämmön pääkonttorilla ja Casino Helsingissä, jotka ovat RAY:n kiinteistöpinta-alasta yhteensä lähes 50 %.

RAY:n vaikutukset yhteiskuntaan

RAY TÄNÄÄN

RAY:ssä tehdään päivittäin töitä, jotta vastuullisen rahapelaamisen tuotoilla voidaan tukea suomalaista hyvinvointia. RAY:n arvoketju alkaa pelaajasta ja päättyy yksittäisen ihmisen hyvinvoinnin edistämiseen myös tänään.

Strategia

RAY:n strategia valmistui vuonna 2013. Vuoteen 2017 ulottuvan strategian ydin on, että Suomessa säilyy nykyinen rahapelien yksinoikeusjärjestelmä ja RAY jatkaa itsenäisenä rahapelitoimijana. RAY:n toiminta on tehokasta ja pelit järjestetään vastuullisesti. Tavoitteena on mahdollisimman mittavan yhteiskunnallisen kokonaisuuden aikaansaaminen. Rahapeli- ja avustustoiminnan muodostama kokonaisuus tiivistyy tunnukseen ”Huviksi ja hyödyksi”.

Tarkasteluvuonna RAY:ssä jatkettiin määrätietoisesti voimassa olevan strategian toteuttamista.

RAY:n hallitus hyväksyi uuden strategian mukaiset rahapelitoiminnan, avustustoiminnan, henkilöstöpolitiikan, viestinnän sekä ICT-linjaukset.

Hallituksen talouspoliittinen ministerivaliokunta avasi loppuvuodesta keskustelun suomalaisen rahapelijärjestelmän vaihtoehtoisista malleista. Sisäministeriö käynnisti laaja-alaisen selvitystyön yhteistyössä rahapeliministeriöiden ja edunsaajien kanssa siten, että myös muita toimijoita kuullaan.

Odotukset 2015 ja toiminnan arviointi

Odotettavissa vuonna 2015

Suomen ja koko euroalueen taloutta viime vuosina leimannut epävarmuus jatkuu vuonna 2015. Tämä heijastuu myös kuluttajien käyttäytymiseen. Palkansaajien käytettävissä olevat reaalitytulot näyttävät alenevan edelleen. Myös kuluttajien vapaa-ajankulutus on muuttumassa. Sen lisäksi Euroopan rahapeli-markkinat ovat alkaneet osoittaa saturoitumisen merkkejä.

Rahapelitoiminnan tärkein lyhyen ja pitkän tähtäyksen tavoite on pelaajakunnan supistumisen pysäyttäminen ja kääntäminen kasvuun kasvattamalla uusien vuosipelaajien määrää sekä aktivoimalla harvoin pelaavia asiakkaita. Vapaaehtoisuuteen perustuvaa tunnistettua pelaamista pyritään lisäämään debit-korttien käytön edistämisen sekä vuoden 2014 lopussa päivitetyn RAY Etuasiakkuuskonseptin avulla.

Avustamisen tarve ei ole vähenemässä. Julkisen talouden tasapainottamisen tarve lisää kysyntää sosiaali- ja terveysjärjestöjen auttamistyölle, jonka tärkein rahoittaja RAY on. Vuoden 2015 haasteita ovat uusien avustuslinjausten toteuttaminen ja niitä tukevien käytäntöjen kehittäminen. RAY:n oman ohjelmarahoituksen kehittäminen on tärkeä osa avustuslinjausten ohjaavuuden vahvistamista.

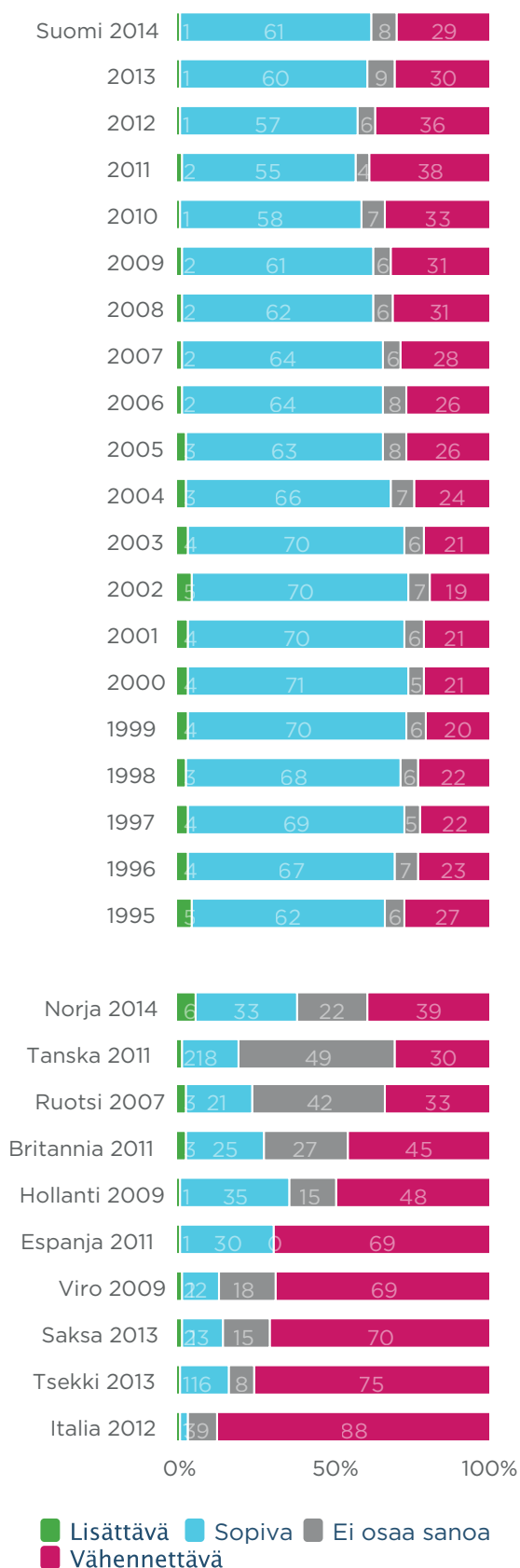
Tunnistettua pelaamista pyritään lisäämään.

EU:ssa valmistellaan parhaillaan uutta, ns. neljättä rahanpesudirektiiviä. Näyttäisi siltä, että EU-käsittelyn myötä direktiiviin soveltamisalaan voidaan tehdä rahapeleissä kansallisesti poikkeuksia (pl. kasinot). Poissuljennan on perustuttava kansalliseen riskiarvioon ja siitä on ilmoitettava komissiolle. Uu-

Kansalaisten mielipide raha-automaattien määrästä vuosina 1995–2014

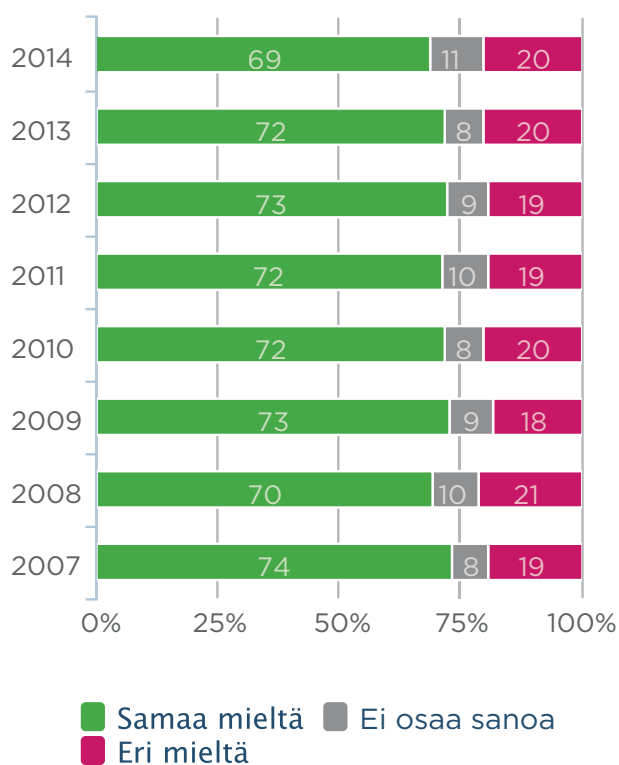
"Onko rahavoittoja antavien automaattien määrä maassamme mielestänne sopiva vai pitäisikö niiden määrää muuttaa?"

Kansainvälisessä vertailussa on käytössä uusimmat käytössä olevat tutkimusluvut. Lähde: Taloustutkimuksen Omnibus-väestökysely.

RAY:n yksinoikeuden kannatus vuosina 2007–2014

"Raha-automaattitoiminnan harjoittamisen yksinoikeus on säilytettävä nykyisellään Raha-automaattiyhdistyksellä – RAY:llä."

Lähde: Taloustutkimuksen Omnibus-väestökysely.

si direktiivi julkaistaneen maaliskuussa 2015, mistä alkaa kahden vuoden siirtymäaika kansalliselle täytäntöönpanolle. Uusi lainsäädäntö astunee voimaan aikaisintaan 1.1.2017.

Toimintaa arvioidaan

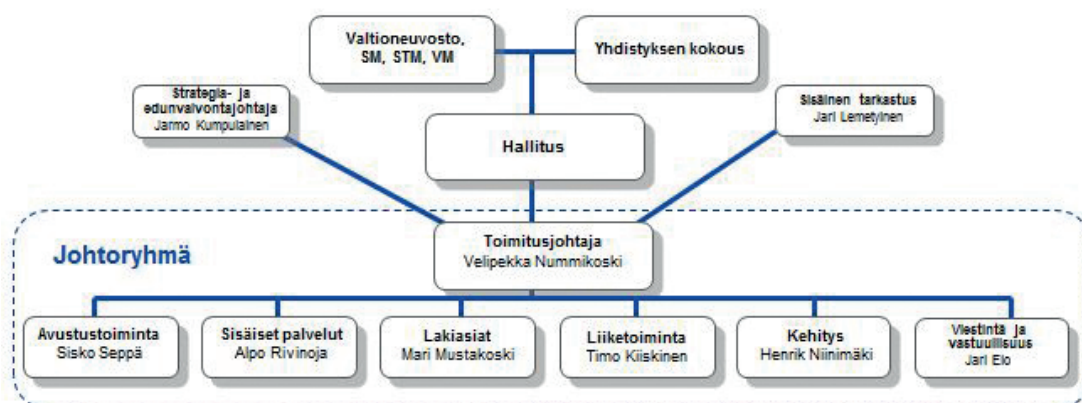
RAY:n toiminnan onnistumista mitataan säännöllisesti muun muassa kysymällä kansalaisten mielipidettä yksinoikeusjärjestelmästä ja pelitoiminnan hyväksyttävyydestä, luottamuksesta raha-automaattitoimintaan ja pelitoiminnan mieltämisestä yhteiskunnallisesti vastuulliseksi.

Yksinoikeusjärjestelmän kannatus on perinteisesti pysytellyt 70 prosentin paremmalla puolella, mutta vuonna 2014 kannatus laski 69 prosenttiin. Sen sijaan suhtautuminen raha-automaattien määrään parani kolmatta vuotta peräkkäin.

RAY keskustelee säännöllisesti eri sidosryhmiensä kanssa sekä liiketoimintansa, avustustoimintansa että vastuullisuutensa kehittämisestä.

Organisaatio 2014

RAY on julkisoikeudellinen yhdistys, johon vuonna 2014 kuului 94 sosiaali- ja terveysalalla toimivaa jäsenjärjestöä. Järjestöt ovat edustettuina ylintä toimivaltaa käyttävässä yhdistyksen kokouksessa. RAY:n hallituksen muodostavat seitsemän valtioneuvoston ja seitsemän yhdistyksen kokouksen valitsemaa edustajaa. RAY:ssä työskentelee yli 1 600 koko- tai osa-aikaista henkilöä.

Yhteiskuntavastuun johtaminen

RAY:n yhteiskuntavastuu sisältää hyvän hallintotavan, peli- ja avustustoiminnan vastuullisuuden, ympäristövastuun ja vastuun omasta henkilöstöstä. Tämän lisäksi RAY:ssä seurataan aktiivisesti rahapelialan kansainvälistä kehitystä.

78 % kansalaisista luottaa RAY:n toimintaan.

RAY:n toimintaa ohjaavat lainsäädännön lisäksi RAY:n hallituksen vahvistamat erilliset ohjeet ja linjaukset, joilla vastuullisuutta johdetaan. Corporate Governan-

ce (CG) -ohjeistus varmistaa, että johtamisessa otetaan huomioon valtiovalan, yhdistyksen kokouksen ja RAY:n hallituksen asettamat tavoitteet ja arvot ja että toiminnassa noudatetaan muutoinkin hyvää hallintotapaa.

Hankinnoissaan RAY huomioi mahdollisuuksiensa mukaan Valtioneuvoston periaatepäätöksen kestävien ympäristö- ja energiaratkaisujen edistämisestä julkisissa hankinnoissa. RAY edellyttää, että hankintaketjussa toimitaan lainsäädännön edellyttämällä tavalla, kunnioitetaan kansainvälisiä ihmisoikeuksia eikä pakko- tai lapsityövoiman käyttöä hyväksytä. Hankinnoissa noudatetaan RAY:n eettisiä ohjeita.

Rahapelitoimintaa ohjaavat rahapelilinjaukset, riskienhallintaperiaatteet sekä vastuullisuusnormit ja -ohjelma. RAY on sitoutunut huomioimaan vastuullisuuden liiketoiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa sekä päivittäisessä päätöksenteossa.

Rahapelitoiminnan vastuullisuuskonseptin kehitystyö käynnistettiin syksyllä. Sen tarkoituksena on kirkastaa RAY:n tekemää vastuullisuustyötä sekä löytää uusia tapoja sen toteuttamiseksi.

Toimintavuonna RAY:n hallitus hyväksyi uudet avustuslinjaukset vuosille 2016–2019. Niiden tehtävänä on suunnata avustukset toimintoihin, joille on aitoa kysyntää ja tarvetta, ja jotka edistävät parhaiten ihmisten terveyttä ja hyvinvointia. Pitkän tähtäimen tavoitteena on, että Suomen monipuolisen ja aktiivisen sosiaali- ja terveysalan järjestökentän toimintaedellytykset turvataan myös jatkossa.

RAY:n kaikkia työsuhteautoja ja tuotannon henkilöautoja sekä yhdistyksen lainoittamia henkilökunnan autoja koskevat samat päästöraajat ja -tavoitteet.

Kiinteistöjen sähkön ostamisessa RAY on sitoutunut Suomen luonnonsuojeluliiton sertifioimaan päästöttömään Ekoenergiaan. Pääkonttori kuuluu Green Office -verkostoon.

Toimintavuonna Euroopan kattojärjestö European Lotteries hyväksyi auditoinnissaan RAY:n rahapelitoiminnan vastuullisuuden standardien mukaiseksi. Auditoinnissa määriteltujen kehittämiskohteiden etenemistä tarkastellaan seuraavan kerran kahden vuoden kuluttua.

RAY:n tiivis yhteistyö auttavan puhelimen Peluurin kanssa jatkuu edelleen. Toimintavuonna vietettiin Peluurin kymmenvuotisjuhlia. Palvelun rahoittavat suomalaiset peliyhteisöt RAY, Fintoto Oy ja Veikkaus Oy.

Oma henkilökunta ja yhteiskuntavastuuyksikkö

Oman henkilöstön osaamisen kehittämiseen ja hyvinvointiin kohdistetut tavoitteet on kirjattu henkilöstöpoliittisiin linjauksiin. RAY allekirjoitti toimintavuonna FIBS:in monimuotoisuussitoumuksen, jolla se sitoutuu henkilöstön moniarvoiseen ja yhdenvertaiseen johtamiseen.

Pelaamisen hallinnan ohjelma toteutettiin toimintavuonna yhteistyössä työterveyshuollon ja auttavan puhelimen Peluurin kanssa. Ohjelman tavoitteena on ennaltaehkäistä oman henkilökunnan peliongelmaa ja auttaa ongelmassa olevia. Kaikki esimiehet ovat perehtyneet koulutukseen toimintavuoden aikana.

Vuonna 2014 valmistuivat omalle henkilökunnalle suunnatut vastuullisuus- ja eettiset periaatteet verkkokurssit. Niillä halutaan varmistaa, että oma henkilökunta tuntee vastuunsa ja osaa noudattaa pelisääntöjä työssään. Kaikkien työntekijöiden tulee suorittaa vuonna 2015 verkkokurssi. Jos tavoite toteutuu, palkitaan koko henkilökunta strategiapalkkiolla.

RAY:n hallitus hyväksyy RAY:n vastuullisuutta ohjaavat yhteiskuntavastuumittarit ja seuraa mittarien toteutumista vuosittain. Vuosi- ja vastuuraportin hyväksyy RAY:n johtoryhmä. Yhdistyksen kokoukselle raportti jaetaan tiedoksi tilinpäätöskokouksessa.

RAY Yhteiskuntavastuumittarit	2014	2013
RAY tulee tunnetuksi vastuullisena, tehokkaana ja luotettavana organisaationa (%) *	50	49
Kansalaiset kannattavat RAY:n rahapelitoiminnan yksinoikeutta (%) **	69	72
Kansalaisten mielestä RAY:n avustukset menevät oikeisiin kohteisiin, täysin samaa mieltä (%) **	33	31
Alaikäispelaamisen valvonta onnistuu, erittäin & melko huonosti (%) **	32	34
Ongelmapelaamista pystytään rajoittamaan, pelaa väestöstä ongelmallisen paljon raha-automaatteja (%) **	1,7	1,8
Pelaajamäärän kehitys, vuosi ja kuukausi (%) **	34,5 ja 15,1	35,0 ja 15,6
RAY:n panostukset pelihaittojen ehkäisyyn (€)	2 522 000	2 358 044

* TNS Gallupin Yritysten maine- ja vastuullisuustutkimus (TRIM-indeksi)

** Taloustutkimuksen Omnibus -väestökysely

RAY:n yhteiskuntavastuuyksikkö koordinoi ja kehittää yhteiskuntavastuuta yhdessä muiden yksiköiden kanssa. Se osallistuu rahapelitoiminnan projekteihin, toimii vastuullisuuden asiantuntijana sisäisissä hankkeissa ja kehittää vastuullisuutta. Yksikössä työskentelevät yhteiskuntavastuupäällikkö ja – asiantuntija. Se toimii toimitusjohtajalle raportoivan viestintä- ja vastuullisuusjohtajan alaisuudessa. Toimitusjohtaja raportoi vastuullisuusasioista säännöllisesti RAY:n hallitukselle.

Sponsorointi

Vuonna 2014 RAY:n viestintäyhteistyökumppaneita olivat Helsingin Juhlaviikot, LUX Helsinki, Flow Festival ja oikeusministeriön Demokratiapalkinto. Lisäksi viestintäyhteistyötä tehtiin Helsingissä järjestetyn World NGO Dayn kanssa.

Yhteistyössä Helsingin Juhlaviikkojen kanssa herätettiin keskustelua nuorten työllistymisestä Paikka auki -avustushjelman teeman mukaisesti. LUX Helsingin yhteistyö tarjosi kaupunkilaisille Urban Flipper -valoteoksen, ja Flow-festivaalien tapahtumapisteellä kerrottiin Inhimilliset Uutiset -kampanjasta. Demokratiapalkinnon teemana olivat lähidemokratia ja kansalaisten osallistumisoikeudet.

Sponsorointikohteet valitaan RAY:n sponsorointiohjetta noudattaen. Yhteistyö on RAY:lle investointi, joka tukee viestinnän tavoitteiden saavuttamista. Se eroaa hyväntekeväisyydestä ja avustustoiminnasta.

Toimintavuonna sponsorointiin käytettiin hieman alle 300 000 euroa.

Hallintomalli

Lainsäädännöllinen perusta

RAY:n toiminnan taustalla on runsaasti lainsäädännöllistä ohjausta, joka määrittelee sekä peli- että avustustoiminnan raamit ja organisaation hallinnon.

Vuodesta 2014 alkaen myönnettyihin raha-automaattivastuksiin sovellettiin edellisen vuoden kesäkuussa voimaan tullutta raha-automaattivastuksista annetun lain (1056/2001) osittaisuusdistusta (366/2013). Päätös avustusten jaosta siirtyi Valtioneuvostolta sosiaali- ja terveysministeriöön.

Raha-automaattiyhdistyksestä annettuun valtioneuvoston asetukseen teh-

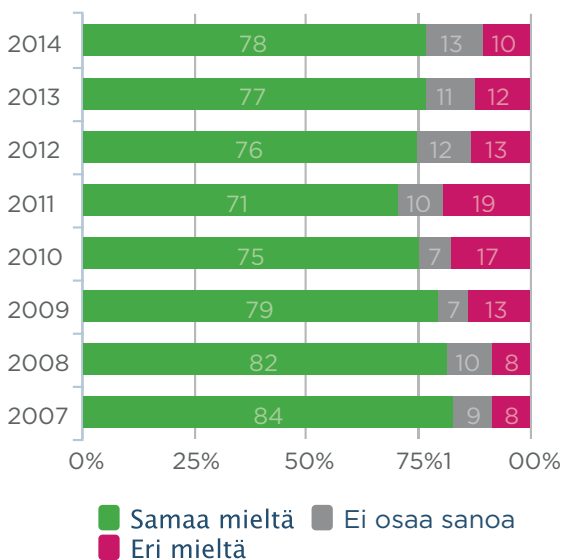
tiin 1.7.2014 alkaen muutoksia, jotka koskevat RAY:n jäsenyydestä erottamista sekä johtoryhmän jäsenten nimittämistä. Asetusmuutoksen jälkeen yhdistyksen jäsen voidaan erottaa yhdistyksestä ilman kuulemista, jos erottamisen syynä on jäsenmaksun maksamatta jättäminen. Jos jäsen ei ole suorittanut jäsenmaksua kahtena peräkkäisenä vuonna, katsotaan se eronneeksi yhdistyksestä (asetuksen 3§). Toimialajohtaja-termi korvattiin asetuksessa johtoryhmän jäsen -termillä. Hallitus nimittää johtoryhmän jäsenet (asetuksen 12 §:n 3 kohta).

RAY noudattaa hankinnoissaan hankintalakia. Hankintalain kokonaisuudistus käynnistyi marraskuussa 2013. Uudistuksen taustalla ovat Euroopan komission hankintadirektiiviehdotukset, jotka hyväksyttiin tammikuussa 2014. RAY:n hankintaohje uudistettiin vastaamaan hankintalinjauksia ja nykyorganisaatiota. Hankintalain edellyttämistä kilpailuttamisprosesseista vastaa RAY:n hankintakeskus ja hankintojen sopimussasioista lakiasiainsyksikkö yhteistyössä RAY:n yksiköiden kanssa.

EU:ssa on kesken ns. neljännen rahanpesudirektiivin käsittely. Näyttäisi siltä, että EU-käsittelyn myötä direktiiviin soveltamisalaan voidaan tehdä rahapeliin osalta kansallisesti poikkeuksia (pl. kasinot). Poissuljennan on perustuttava kansalliseen riskiarvioon ja siitä on ilmoitettava komissiolle. Uusi direktiivi julkaistaneen maaliskuussa 2015, josta alkaa kahden vuoden siirtymäaika kansalliselle täytäntöönpanolle. Suomessa kansallista lainsäädäntöä aletaan valmistella tammikuussa 2015 valtiovarainministeriön vetämässä työryhmässä. Lakiesitysluonnos lienee valmis lausunnolle syksyllä 2015.

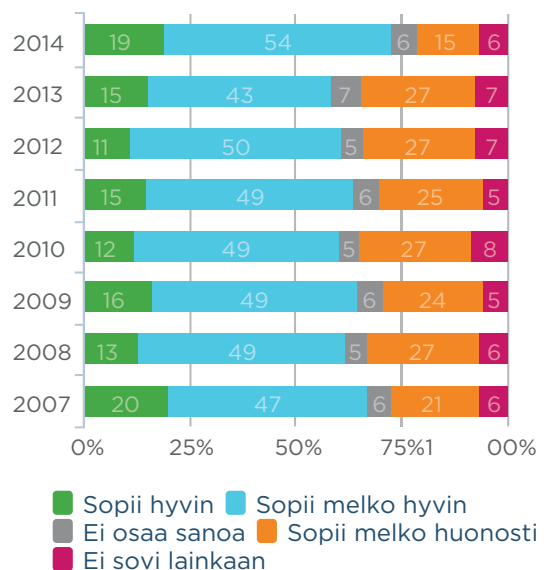
Luottamus RAY:n toimintaan vuosina 2007–2014

”Raha-automaattiyhdistyksen toiminta on luotettavaa.”

RAY:n kokeminen yhteiskunnallisesti vastuulliseksi vuosina 2007–2014

”Kuinka hyvin Raha-automaattiyhdistykseen sopii arvio yhteiskunnallisesti vastuuntuntoinen?”

Lähde: Taloustutkimuksen Omnibus-väestökysely.

EU:ssa on valmisteilla tietosuoja-asetus, joka aiheuttaa muutoksia myös RAY:n toimintaan. Se on varautunut jo muutoksiin, vaikka asetusta ei vielä ole hyväksytty.

Komissio julkaisi 14.7.2014 sähköistä rahapelaamista koskevat suositukset. Komissio kannustaa jäsenvaltioita suojelemaan tehokkaasti kuluttajia, pelaajia ja alaikäisiä hyväksymällä periaatteet,

RAY:n toimintaa ohjaa vastuullisuus.

jotka koskevat sähköisiä rahapelipalveluja sekä niiden vastuullista mainontaa ja sponsorointia. Periaatteiden tavoitteena

on suojella kuluttajien terveyttä ja minimoida mahdolliset taloudelliset vahingot, joita pakonomainen tai liiallinen rahapelaaminen voi aiheuttaa. Suositukset eivät ole juridisesti sitovaa sääntelyä, mutta esimerkiksi RAY pyrkii osaltaan noudattamaan niitä.

Sosiaali- ja terveysministeriön ja sisäasiainministeriön asettama rahapeliarvointiryhmä aloitti työnsä vuonna 2013. Työ jatkui vuoden 2014 kestäkuuhun. Työryhmä esitti 1.9.2014, että sosiaali- ja terveysministeriö perustaa arvointiryhmän rahapeliarvioinnin toimeenpanoa koskevien haittariskien ja haittojen arvointia varten.

RAY:n toimintaa ohjaa vastuullisuus. Pelitoiminnassa vastuullisuus todentuu siten, että RAY huolehtii pelaajien oikeusturvasta, varmistaa pelien rehellisyyden ja pyrkii estämään rikollisen toiminnan.

Vastuullisuus on myös pelaamisesta aiheutuvien taloudellisten ja sosiaalisten haittojen ehkäisyä. RAY mittaa vastuullisuuden toteutumista ja raportoi hallitukselle säännöllisesti. Vuonna 2014 RAY:n yhteiskuntavastuuyksikössä työskenteli kaksi henkilöä.

Omistajaohjaus

RAY on julkisoikeudellinen yhdistys, jonka toimintaa säätelevät lait ja asetukset. RAY:n toimintaa valvovat sisäministeriö ja sen alaisuudessa toimiva poliisihallitus sekä sosiaali- ja terveysministeriö, yhdistyksen kokous ja yhdistyksen hallitus. Valtiovallalla on määräysvalta yhdistyksen hallituksessa.

Johtoryhmä ja hallitus

RAY:n johtoryhmään kuuluivat toimitusjohtaja ja kuusi muuta johtajaa. RAY:n hallitukseen kuuluu 14 jäsentä, joista yhdistyksen kokous on valinnut seitsemän ja valtioneuvosto nimittänyt seitsemän.

Johtoryhmässä muutoksia vuonna 2014.

Johtoryhmän kokoonpano muuttui vuoden 2014 aikana. Viestintäjohtajan tehtävistä strategiajohtajaksi siirtyneen Matti Hokkasen työsuhte päättyi marras-

kuun lopussa. Viestintä- ja vastuullisuusjohtajaksi nimitetty Jari Elo liittyi samaan aikaan johtoryhmään. Hallintojohtaja Alpo Rivinojan titteli muuttui sisäisten palvelujen johtajaksi 1.9.2014. Rivinoja toimii toimitusjohtajan sijaisena.

RAY:n johtoryhmä 31.12.2014

Velipekka Nummikoski, toimitusjohtaja, VTM, s. 1962.
RAY:n palvelukseen 1.4.2012. Johtoryhmän jäsen 1.4.2012 alk.

Jari Elo, viestintä- ja vastuullisuusjohtaja, KTM, s. 1969.
RAY:n palvelukseen 17.11.2014.
Johtoryhmän jäsen 1.12.2014 alk.

Timo Kiiskinen,
liiketoimintajohtaja, DI, s. 1964.
RAY:n palvelukseen 1.6.2010.
Johtoryhmän jäsen 1.4.2013 alk.

Mari Mustakoski, lakiasiaintoiminnan johtaja, OTK, VT, LLM, s. 1972.
RAY:n palvelukseen 15.1.2008.
Johtoryhmän jäsen 23.5.2012 alk.

Henrik Niinimäki, kehitysjohtaja, MA, s. 1968.
RAY:n palvelukseen 1.10.2009.
Johtoryhmän jäsen 1.4.2013 alk.

Alpo Rivinoja, sisäisten palvelujen johtaja, ekonomi, VTM, s. 1954.
RAY:n palvelukseen 1.4.2007.
Johtoryhmän jäsen 1.5.2007.
Tj:n sijainen 1.12.2014 alk.

Sisko Seppä, avustustoiminnan johtaja, VTK, s. 1954.
RAY:n palvelukseen 1.9.2011.
Johtoryhmän jäsen 1.9.2011 alk.

RAY:n hallitus 2013–2015

Valtioneuvoston nimeämät jäsenet:

Hanna Tainio

puheenjohtaja

palkitsemis- ja nimitysvaliokunta, puheenjohtaja

lääketieteen tohtori, dosentti, kansanedustaja

s. 1960

Hallituksen jäsen vuodesta 2013

Sampsa Kataja

varapuheenjohtaja

varatuomari, kansanedustaja

s. 1972

Hallituksen jäsen vuodesta 2013

Jukka Aalto

talousjohtaja, SM

s. 1965

Hallituksen jäsen vuodesta 2013

Olli Kerola

tarkastusvaliokunta, puheenjohtaja

HTM, apulaisosastopäällikkö, STM

s. 1949

Hallituksen jäsen vuodesta 2010

Raine Vairimaa

VT, OTL, hallitusneuvos, VM

s. 1948

Hallituksen jäsen vuodesta 2013

Anu Vehviläinen

FM, kansanedustaja

s. 1963

Hallituksen jäsen vuodesta 2013

Ville Vähämäki

tarkastusvaliokunnan jäsen

diplomi-insinööri, kansanedustaja

s. 1979

Hallituksen jäsen vuodesta 2013

Yhdistyksen kokouksen nimeämät jäsenet:

Pekka Lapinleimu

2. varapuheenjohtaja, palkitsemis- ja nimitysvaliokunnan jäsen

LL, toiminnanjohtaja Kuuloliitto ry

s. 1957

Hallituksen jäsen vuodesta 2010

Lisbeth Hemgård

VTM, toiminnanjohtaja, Förbundet De Utvecklingsstördas Vänner
s. 1958
Hallituksen jäsen vuodesta 2013

Vertti Kiukas

tarkastusvaliokunnan jäsen
FM, pääsihteeri, SOSTE ry
s. 1978
Hallituksen jäsen vuodesta 2010

Hanna Markkula-Kivisilta

tarkastusvaliokunnan jäsen
VTM, pääsihteeri, Pelastakaa Lapset ry
s. 1965
Hallituksen jäsen vuodesta 2013

Hannu Partanen

sosionomi, toiminnanjohtaja, Eläkeläiset ry
s. 1955
Hallituksen jäsen vuodesta 2010

Ilkka Repo

KTM, toimitusjohtaja, Allergia- ja astmaliitto ry
s. 1973
Hallituksen jäsen vuodesta 2013

Marita Ruohonen

VTM, toiminnanjohtaja, Suomen Mielenterveysseura ry
s. 1952
Hallituksen jäsen vuodesta 2010

Henkilöstön edustajat:**Heikki Kupiainen**

Huoltoedustaja
s.1954
Hallituksen jäsen vuodesta 2013

Kristiina Lindroos

Toimistoassistentti
s. 1963
Hallituksen jäsen vuodesta 2010

Sisäinen tarkastus

RAY:n sisäisen tarkastuksen järjestämisen periaatteista päättää RAY:n hallitus. Sisäisestä tarkastuksesta vastaa toimitusjohtaja. Käytännön tarkastustoiminnasta vastaa sisäisen tarkastuksen yksikkö, jota johtaa tarkastuspäällikkö.

RAY:n hallitus hyväksyy sisäisen tarkastuksen toimintasuunnitelman tarkastusvaliokunnan esityksestä. Sisäinen tarkastus raportoi säännöllisesti puolivuosittain tarkastusvaliokunnalle ja toimitusjohtajalle sekä tarvittaessa johtoryhmälle sisäisen tarkastuksen toimintasuunnitelman toteutumisesta sekä yhteenvedon tarkastushavainnoista.

Vuonna 2014 sisäinen tarkastus teki toimintasuunnitelmansa mukaiset tarkastukset sekä konsultoi ja tuki eri yksiköitä sisäisessä valvonnassa.

Riskienhallinta

Riskienhallinnan menetelmiä kehitettiin kaikilla osa-alueilla. Käytössä olevat toimintatavat ja hallintatyökalut tukivat päätöksentekoa käytännön tasolla, kuten pelisaliuudistuksessa, sekä strategisia tavoitteita saavuttavissa hankkeissa. Vastuuhenkilöille järjestettiin koulutustilaisuuksia, joissa perehdyttiin muuttuvaan toimintaympäristöön. Näin saatiin parannettua myös hallintatoimien vaikuttavuutta. Strategisten riskien painopisteitä ja hallintatoimia selkiytettiin strategiatyön yhteydessä.

Palkitseminen

RAY:ssä on käytössä koko henkilöstöä koskeva strategiapalkkiojärjestelmä. Palkitsemisjärjestelmä on sama sekä johdolle että muulle henkilöstölle. Strategiapalkkion enimmäismäärä on molemmille kahdeksan prosenttia vuosiansiosta.

Strategiapalkkion mittaristo koostuu sekä RAY:n yhteisistä että yksikkökohtaisista tavoitteista. Kaikille yhteisillä RAY-tason mittareilla mitattiin vuonna 2014 taloudellista tulosta ja vastuullisuutta.

Yksiköktasolla on strategiaa tukevien mittareiden ohella käytössä myös pikapalkitseminen.

Strategiapalkkio	2014	2013	2012	
Maksettu strategiapalkkio kokonaisuudessaan (€)	1 288 950	1 639 104	2 921 597	
Palkittujen määrä (hlö)	1 558	1 525	1 459	
Johdon palkat ja palkkiot	2014	2013		
	Kiinteä osa	Muuttuva osa	Kiinteä osa	Muuttuva osa
Toimitusjohtaja	223 129	1 683	222 239	7 887
Muu johtoryhmä	889 798	11 490	995 550	31 069
Yhteensä	1 112 927	13 173	1 217 789	38 956

Henkilöstö

Vuonna 2014 RAY:n palveluksessa työskenteli 1 632 rahapelien ammattilaista.

Työntekijöistä yli puolet työskentelee pelinhoitajina ja muissa asiakaspalvelutehtävissä RAY:n pelisaleissa, Casino Helsingissä ja ravintoloissa. RAY:ssä työskentelee myös muun muassa pelien kehittäjiä ja avustustoiminnan asiantuntijoita. Lisäksi RAY:ssä on vahvat omat tukitoiminnot ja sisäiset palvelut.

RAY:n ensimmäinen Talent-ohjelma saatiin päätökseen.

Valtaosa RAY:n palveluksessa työskentelevistä on vakituisessa ja kokoaikaisessa työsuhteessa. Kokoaikaisia työntekijöitä oli 995 ja osa-aikaisia 637. Osa-aikaisten työntekijöiden määrää selittää pitkälti osa-aikaisesti työskentelevien pelinhoitajien määrä.

Toimintavuonna valmistuivat henkilöstöpoliittiset linjaukset. RAY:n tavoitteena on osaava ja sitoutunut henkilöstö.

Keväällä RAY:ssä käytiin palvelupelitoiminnassa YT- neuvottelut, joissa järjesteltiin uudelleen esimies- ja tukitoimintoja. Kesällä ja syksyllä RAY:ssä käytiin YT-neuvottelut, joiden seurauksena muodostettiin uusi yksikkö nimeltään liikepaikkojen kehitys. Entisen tuotantoyksikön nimi muuttui liiketoiminnan tu-ki -yksiköksi. Siihen liitettiin myös asiakaspalvelu ja palvelukeskus.

Työntekijöiden uusi palkkausjärjestelmä otettiin käyttöön 1.6.2014.

RAY:n toimihenkilöiden ja työntekijöiden nykyiset työehtosopimukset ovat voimassa 31.1.2017 saakka.

Henkilöstön määrä ja rakenne	2014	2013	2012
Henkilöstö 31.12 (lkm)	1 632	1 631	1 618
Vakituiset (%)	98	97	96
Määräaikaiset (%)	2	3	4
Kokoaikaiset (%)	61	61	59
Osa-aikaiset (%)	39	39	41
Vaihtuvuus (%)	12	15	15
Tulovaihtuvuus (%)	13	16	15
Uudet työsuhteet (lkm)	208	243	235
Lähtövaihtuvuus (%)	10	15	14
18-30 -vuotiaita (%)	39	40	41
31-50 -vuotiaita (%)	45	44	42
yli 50-vuotiaita (%)	16	16	17
Henkilöstön keski-ikä (v)	36	36	36

RAY:ssä on voimassa vuonna 2014 päivitetty tasa-arvosuunnitelma. Sukupuolten välinen tasa-arvo toteutuu RAY:ssä parhaiten työntekijöillä ja toimihenkilöillä. Johtotehtävissä ja esimiesasemassa työskentelevistä valtaosa on sen sijaan edelleen miehiä.

Koulutus ja osaamisen kehittäminen

Osaava henkilöstö on RAY:lle tärkeää. Vuonna 2014 RAY:ssä keskityttiin edelleen esimiesten työn kehittämiseen ja palvelukulttuurin vahvistamiseen.

Henkilökunnan verkkokoulutusta tehostettiin. Verkkokurssin voi suorittaa muun muassa RAY:n vastuullisuudesta, eettisistä ohjeista, tietoturvasta ja tuotetietoudesta. Uudet työntekijät perehtyvät RAY:hyn Meidän kaikkien RAY - verkkokurssilla.

Vuonna 2014 syntyi uusi ammatti: kasinopelijuontaja.

Edellisvuoden tapaan pidettiin sisäisiä esimiesfoorumeita. Sekä asiantuntijoille että esimiehille oli omia mentoointiryhmiä. Esimiehillä oli lisäksi mahdollisuus osallistua vertaistukiryhmien työskentelyyn.

RAY:n ensimmäinen tulevaisuuden tekijöitä valmentava Talent - ohjelma saatiin päätökseen. Vuonna 2015 aloittavan uuden Talent-ohjelman osallistujat valittiin.

Yli 55 -vuotiaiden ikäohjelma jatkui. Ohjelman teemoja ovat työn tekeminen, osaaminen ja kehittyminen sekä työterveys ja työkyky. Myös nuorille suunnatun ikäohjelman suunnittelu alkoi. Tämän ohjelman tavoitteena on antaa ensimmäisessä työpaikassaan olevalle nuorelle käsitys hyvän työpaikan toiminnasta.

Syksyllä 2013 valmistunut päihde- ja pelaamisenhallintaohjelma otettiin käyttöön. Esimiehet perehdytettiin vuoden 2014 aikana ohjelmaan. Se on herättänyt kiinnostusta myös RAY:n ulkopuolella.

RAY tarjoaa edelleen koulutuksen rahapelialalle. Se kouluttaa itse noin 200-300 henkilöä vuosittain pelihoitajan ammattiin ja muihin asiakaspalvelutehtäviin pelisaleihin ja Casino Helsinkiin. Koulutus antaa uudelle työntekijälle ammatilliset valmiudet pelinhoitajan työhön.

Vuonna 2014 koulutukset jatkuivat entiseen tapaan. Uusi ammattinimike, kasinopelijuontaja, otettiin käyttöön, kun RAY avasi elokuussa livekasinon. Livekasinossa pöytäpelejä pelataan verkossa oikean ja ilmielävän kasinopelijuontajan johdolla.

Koulutuskustannukset		2014	2013	2012
Palvelupelihenkilökunnan peruskoulutus (hlö)		156	178	190
Sisäinen koulutus (€)		233 000	255 000	320 000
Ulkoinen koulutus (€)		523 000	560 000	767 000
Koulutusmateriaali ja -välineet (€)		6 800	11 400	18 900

Miesten ja naisten osuudet eri tehtävissä	2014 miehet/naiset		2013 miehet/naiset		2012 miehet/naiset	
	lk	%	lk	%	lk	%
Hallitus	9/5	64/36	9/5	64/36	9/5	64/36
Johtoryhmä	5/2	71/29	5/2	71/29	4/2	67/33
Muu johto	10/1	91/9	10/2	83/17	8/1	89/11
Esimiehet	85/56	60/40	86/50	63/37	88/57	61/39
Muut toimihenkilöt ja työntekijät	861/612	58/42	856/620	58/42	838/620	57/43

Työterveys ja hyvinvointi

Toimintavuonna johtoryhmä, esimiehet ja henkilöstö kehittivät yhdessä turvallista työtä ja työyhteisöä. Ikäohjelman avulla tunnistetaan eri-ikäisyyden mukanaan tuomia vahvuuksia ja erilaisuutta, saadaan työntekijöiden osaamiset parhaaseen mahdolliseen käyttöön ja löydetään keinoja eri-ikäisten työkyvyn ja voimavarojen tukemiseen.

Aiempien vuosien tapaan RAY tarjosi henkilöstölleen kattavat työterveys- ja liikuntapalvelut.

RAY tuki työntekijöiden liikuntaharrastuksia maksamalla osan liikuntakuluista.

RAY mittaa vuosittain henkilöstön työtyytyväisyyttä henkilöstötutkimuksella.

RAY:n henkilöstön antama arvio työtyytyväisyydestä ja esimiestyöstä oli parempi kuin suomalaisilla keskimäärin.

Tutkimuksessa työtyytyväisyyttä verrataan laajaan suomalaiseen vertailuaineistoon.

RAY:n henkilöstötutkimuksissa vastausprosentti on perinteisesti ollut hyvä, noin 80 prosenttia. Vuoden 2014 maaliskuussa tehtyyn kyselyyn vastasi lähes 86 prosenttia henkilöstöstä.

RAY kilpailutti sekä työterveyshuoltonsa että eläke- ja vahinkovakuutusyhtiönsä. Kilpailutusten tuloksena kaikkien näiden palveluiden tuottajat vaihtuivat ja vuosi 2015 aloitettiin uusien palveluntarjoajien kanssa.

RAY:n henkilöstö arvioi työskentelyä ja työpaikkaansa myönteisemmin kuin suomalaiset keskimäärin.

Henkilöstön työhyvinvointi ja turvallisuus	2014	2013	2012
Sairauspoissaolo teoreettisesta työajasta (%)	3,0	2,7	3,4
Sairauspoissaolot henkilötyövuosina	41,0	39,0	46,0
Ammattitaudit (lkm)	0	0	0
Työtapaturmat (lkm) ¹⁾	46	46	54
Työhön liittyvät kuolemantapaukset (lkm)	0	0	0

¹⁾ Työtapaturmat = työtapaturmat ja työmatkatapaturmat.

Yhteiskunnallista vuorovaikutusta

RAY on jatkuvassa vuorovaikutuksessa sidosryhmiensä kanssa. Yhteistyötä tehdään RAY:n arvojen – luotettavuus, asiakaskeskeisyys, avoimuus, toiminnan tehokkuus – mukaisesti. Vuorovaikutusta eri sidosryhmien kanssa ohjaavat hyvän hallinnon periaatteet, suhdetoimintaohje, eettiset ohjeet, sponsorointiohje ja markkinointiviestinnän eettiset periaatteet.

RAY:n sidosryhmiä ovat pelaaja-asiakkaat, yrityskumppanit, päättäjät ja viranomaiset, henkilöstö, sosiaali- ja terveysjärjestöt, media sekä muut kumppanit ja kansalaiset. Sidosryhmien odotuksia ja vuorovaikutusta selvitetään vuoden 2015 aikana RAY:n yhteiskuntavastuun kehittämishankkeen aikana.

Yhteistyö pohjautuu arvoihin: luotettavuus, asiakaskeskeisyys, avoimuus ja toiminnan tehokkuus.

Pelaajille monipuolista tietoa

Pelaajille tarjottiin tietoa eri kanavissa peleistä sekä siitä, mistä apua saa, jos pelaaminen ei pysykään hallinnassa.

Lokakuussa 2014 julkaistiin raymond.fi -verkkosivusto, joka keräsi nopeasti kymmenien tuhansien lukijoiden yleisön.

Kesällä 2014 julkaistuissa pelaamisen puolivuositilastossa otettiin huomioon ensimmäistä kertaa kaikki RAY:n rahapelit. Aiemmin on kerrottu vain raha-automaattien tuoton jakautuminen kunnittain. Lisäksi rahapelien tuottoluvut jaetaan nyt aikuisväestön eikä koko väestön määrällä. Uusi laskentatapa antaa tarkemman kuvan siitä, kuinka paljon eri kunnissa pelataan RAY:n rahapelejä.

Yrityskumppaniyhteistyön monet muodot

Yhteistyötä yrityskumppaneiden kanssa kehitettiin sekä myynnissä että raha-automaattien kunnossapidossa.

Yrityskumppaneille avattiin verkko-oppimisympäristö Treenaamo, jossa sen henkilöstö voi tutustua RAY:n peleihin ja esimerkiksi maksupäätteiden turvalliseen käyttöön. Raha-automaattien etäpäivitystä kehitettiin ja automaateissa julkaistiin uudenlaista viestintämateriaalia sekä kerrottiin RAY:n avustuskohteista.

Vuoropuhelua järjestöjen kanssa – viestintää, neuvontaa ja koulutusta

RAY:n asiantuntijat kouluttivat ja opastivat järjestöjä avustuksen hakemisessa ja sen tuloksellisessa käytössä. Lisäksi heille tarjottiin apua viestinnässä, raportoinnissa ja hankintakilpailutuksessa.

Omien koulutusten lisäksi RAY:n asiantuntijat osallistuivat muiden toimijoiden kanssa yhteistyössä järjestettäviin koulutuksiin ja seminaareihin.

RAY tekee kansalaisjärjestöjen kumppanina yhteistä vaikuttamistyötä yksioikeusjärjestelmän ylläpitämiseksi. Järjestöjä kannustettiin viestimään ennakoluulottomasti omasta toiminnastaan ja sen vaikutuksista. RAY osallistuu myös itse aktiivisesti yhteiskunnalliseen hyvinvointia koskevaan keskusteluun.

Verkkonäkyvyys ja sosiaalisen median käyttö kasvoivat

Järjestöjen työtä esittelevä RAY:n sosiaaliseen mediaan ja verkkoon painottunut yhteiskunnallinen kampanja ”Inhimillisiä uutisia” keräsi vankan lukijakunnan ja sai huomioita myös muussa mediassa. Kampanja jatkuu vuonna 2015.

Sosiaalisen median käyttöä tehostettiin ja kehittämistyö jatkuu vuonna 2015. Sosiaalinen media tarjoaa mahdollisuuden avoimeen vuoropuheluun kaikkien sidosryhmien kanssa.

Media

RAY:n asiantuntijat ja avainhenkilöt tapasivat median edustajia useasti vuoden 2014 aikana.

Avustus- ja pelitoiminnasta viestittiin kaikissa RAY:n viestintäkanavissa. Taloudellisesta tuloksesta tiedotettiin helmi-, touko-, ja syyskuussa

Päättäjät

RAY:n ylin johto sekä asiantuntijat keskustelevat tiiviisti päättäjien ja viranomaisten kanssa. Toimiva viranomaisyhteistyö on osa RAY:n strategiaa.

PELAAJAN MAAILMA

RAY:lle on myönnetty arpajaislaissa yksinoikeus raha-automaatti-, kasinopeli- ja pelikasinotoimintaan. Pelitoiminta täyttää valtiollisten rahapelioperaattoreiden kattojärjestön European Lotteriesin asettamat standardit.

RAY:n rahapelitoiminnan tuotto käytetään suomalaisten sosiaali- ja terveysalan järjestöjen tukemiseen sekä sotiemme veteraanien kuntoutukseen. Viihteen ja ajanvietteen lisäksi pelaaminen voi siten olla myös kannanotto hyvän asian puolesta.

RAY:n pelivalikoima

RAY tarjoaa pelaajille ajanvietettä ja pientä jännitystä. Pelivalikoimassa on yli 170 automaattipeliä sekä noin 20 pöytäpeliä.

Automaattipelit

RAY:n automaattipelien kirjo on laaja, ja ne vaihtelevat yksinkertaisista peleistä monilinjaisiin teemapeleihin. Laajan jakelun vuoksi saman pelin panostaso ja päävoitto vaihtelee sen mukaan, missä peli on pelattavana. Peleissä voi olla peruspelin lisäksi vapaa- ja bonuspelejä sekä jokerikuvioita.

Osa raha-automaateista on kytketty yhteiseen jackpottiin, mutta peleissä voi olla myös omia suurvoittoja.

Automaattipelit voidaan jakaa kolmeen luokkaan, jotka ovat

- hedelmäpelit, kuten Tuplapotti, Kulta-Jaska ja Mökkielämää,
- pokeripelit, kuten Pikapokeri ja JokeriPokeri sekä
- erikoispelit, kuten erilaiset kenopelit sekä Pajatso.

RAY:n vanhin automaattipeli, Pajatso, poistuu pelipiste- ja pelisali- ja nettipelipalvelusta vuoden 2015 alkupuolella. Pajatsoa voi pelata sen jälkeen vain ray.fi-nettipelipalvelussa ja mobiilipeleissä.

Vuoden 2014 suurimmat peliutuudet olivat Väinö ja vuorenpeikon aarteet, Marja Tyrnin munakello sekä Kulta-Jaskan karttakeno.

Pöytäpelit

RAY:n pöytäpelejä, kuten rulettia ja Blackjackiä, voi pelata ympäri Suomea noin 200 ravintolassa, RAY:n pelisaleissa, ray.fi-nettipelipalvelussa sekä Casino Helsingissä.

Ravintoloissa oli toimintavuonna yhteensä 210 pelipöytää, pelisaleissa 55 ja kasinolla 21. Lisäksi ray.fi-nettipelipalvelussa voi pelata liki 20:a ja mobiilipeleissä kahta pöytäpeliä.

Pokeria voi pelata käteis- ja turnauspokerina. Tunnetuin ja suosituin pokerin pelimuoto on Texas Hold'em. Casino Helsinki järjestää ainoana Suomessa kansainvälisiä pokeriturnauksia. Vuodesta 2012 alkaen RAY on vienyt suositut pokeriturnaukset myös maakuntiin.

RAY Etuasiakkuus

RAY Etuasiakasohjelmalla halutaan lisätä tunnistettua pelaamista ja tarjota RAY:n pelaajille mielenkiintoisia Etuasiakasetuja.

Etuasiakas pääsee tavoittelemaan 5 000 euron suuruista Onnenpottia. Lisäksi kaikki pelaajat voivat tavoitella pienempiä – pelisaleissa 10, 100 ja 1 000 euron ja pelipisteissä 10 ja 1 000 euron – Onnenpotteja.

Etuasiakas voi myös osallistua asiakasarvontoihin, joissa palkintona on esimerkiksi konserttilippuja. Etuasiakas saa myös RAY:n yrityskumppaneiden tarjoamia etuja, kuten esimerkiksi alennuksia tuotteiden hinnoista.

RAY Etuasiakkuuden voi liittää kaikkien pankkien debit-maksukortteihin, mutta ei American Express -, Diners- ja credit-kortteihin (luottokortit), perinteisiin pankkikortteihin (ei debit) tai yrityskortteihin.

Etuasiakkaaksi voi liittyä 18 vuotta täyttänyt henkilö, jolla on

- suomalainen henkilötunnus
- osoitetiedot sekä (matka)puhelinnumero
- sähköpostiosoite (pakollinen vain nettipelaamista varten)
- suomalaisen pankin tilinumero
- suomalaisen luottolaitoksen debit-maksukortti (tunnistettua korttipelaamista varten)
- vakituinen asuinpaikka Suomessa (nettipelaamista varten)

RAY Etuasiakkaaksi voi liittyä ray.fi-nettipelipalvelussa, RAY:n pelisaleissa, Casino Helsingissä ja R-kioskeilla.

Toimintavuoden lopussa Etuasiakkaita oli 328 061.

RAY Etuasiakasohjelmaa kehitetään jatkuvasti asiakkaita paremmin palvelevaksi. Kumppanietujen tarjoamista muutettiin toimintavuonna siten, että aiemmin tarjottiin useita eri kumppanien etuja, mutta loppuvuodesta 2014 alkaen tarjolla on vain yksi kumppanietu kuukausittain.

Loppuvuodesta 2014 alkaen Raymond-asiakaslehti on lähetetty vähintään kerran kolmen kuukauden aikana ray.fi-nettipelipalvelussa tai raha-automaatilla pelanneelle asiakkaalle. Casino Helsingin asiakkaista lehden saa kerran puolella vuodessa kasinolla vierailut asiakas.

Pelaajakäyttäytyminen

RAY kartoittaa pelaajien motiiveja pelaamiseen ja tutkii peli- ja kulutuskäyttäytymistä. Voittaminen, viihtyminen ja helppo asiointi ovat tyypillisiä motiiveja pelaamiselle. Monille on tärkeää, mitä pelituotoilla saadaan suomalaisessa yhteiskunnassa aikaan. Enemmistö suomalaisista pelaa kohtuudella ja pienillä panoksilla.

Suomalaisista noin 78 prosenttia pelaa väestötutkimuksen mukaan rahapelejä. Toimintavuonna RAY:n raha-automaattipelejä pelasi 34,5 prosenttia ja pöytäpelejä 5,6 prosenttia suomalaisista.

Vuonna 2014 suomalaiset kuluttivat RAY:n peleihin 142,6 euroa asukasta kohden. Summa vastaa 0,72 prosenttia kotitalouksien käytettävissä olevista tuloista. Vuotta aiemmin rahapelikulutus oli 146,3 euroa asukasta kohden, ja osuus käytettävissä olevista tuloista 0,74 prosenttia.

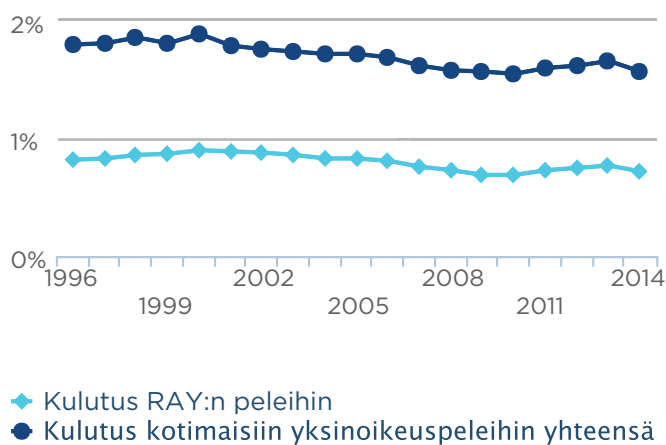
Suomalaisten rahapeliyhteisöjen pelikate oli vuonna 2014 yhteensä noin 1,7 miljardia euroa, josta RAY:n osuus oli 775 miljoonaa euroa. Tämä vastaa 46 prosenttia pelaamisen kokonaiskulutuksesta.

Pelikatteella tarkoitetaan pelaajien kulutusta, josta on vähennetty pelaajille maksetut voitot.

Suomalaisten pelikäyttäytyminen	2014	2013	2012	2011
18-79-vuotiaista suomalaisista pelasi RAY:n automaatteja (%)	34,5	35,0	35,9	38,4
18-79-vuotiaista suomalaisista pelasi RAY:n automaatteja viikon aikana (%)	15,1	15,6	15,7	17,6
Suomalaisista pelasi RAY:n pöytäpelejä (%)	5,6	6,0	5,6	6,5
RAY:n peleihin kulutettiin vuositasolla per suomalainen (€)	142,6	146,3	144,0	136,5
RAY:n peleihin kulutettu summa oli kotitalouksien käytettävissä olevista tuloista (%) ¹⁾	0,72	0,74	0,73	0,72

¹⁾ Lähde Tilastokeskus (vuoden 2014 arvo on vielä arvio). Luvut on päivitetty sisältämään FISIM-tulot.

Rahapelaamisen osuus kotitalouksien käytettävissä olevista tuloista vuosin 1996–2014

Lähde: Tilastokeskus.

RAY:n pelitoiminnan laajuus (lkm)	2014	Muutos-%	2013	Muutos-%	2012	Muutos-%	2011
Pelipisteet	7 251	-1,2%	7 342	-2,1	7 501	-2,4	7 682
Automaatteja	18 294	2,5%	17 855	1,1	17 655	2,8	17 167
Kasinopelejä	210	1,9%	206	-8,8	226	-13,4	261
Pelimalit	86	0	86	7,5	80	3,9	77
Automaatteja	2 477	0,5%	2 465	1,9	2 418	2,0	2 371
Kasinopelejä	55	3,8%	53	-8,6	58	-10,8	65
Casino Helsinki							
Automaatteja	298	2,1%	292	-1,4	296	-2,6	304
Kasinopelejä	21	5,0%	20	-4,8	21	0	21

Tunnistettu pelaaminen

RAY tarjoaa pelaajille mahdollisuuden vapaaehtoiseen tunnistettuun pelaamiseen. Se parantaa entisestään ikärajavalvontaa ja lisää pelaajan mahdollisuuksia hallita omaa pelaamistaan. Netissä ja etuasiakkaina pelaavilla on käytössä kaikki vastuullisen pelaamisen työkalut.

RAY:llä on käytössä kahdenlaista tunnistettua pelaamista.

Ikä tunnistetaan aina, kun asiakas pelaa debit-kortilla, netissä, mobiilipäätelaitteella, pelipöydässä ja Casino Helsingissä.

Pelaajalle on tarjolla vastuullisen pelaamisen työkaluja.

Vahvasti tunnistettua pelaaminen on silloin, kun pelaaja pelaa pelejä rekisteröityneenä asiakkaana. Tällaista pelaaminen on Ray.fi -netti- ja mobiilipalvelussa ja

silloin, kun pelaaja pelaa Etuasiakkaana debit-kortilla tai Casino Helsingissä.

Korttimaksupäätte on lähes kaikissa automaateissa. Lisäksi suurimmassa osassa maksupäätteitä on lähimaksuominaisuus. Korttituotot nousivat toimintavuonna yli 12 prosenttiin raha-automaattien kokonaistuotosta. Myös korttimaksaminen on yleistynyt pelipöydissä..

Syitä tunnistettuun pelaamiseen siirtymiselle on useita. Yksi syy on korttimaksamisen yleistyminen Suomessa. Yksinoikeustoimijana RAY:n on tarjottava mahdollisuus pelaamiseen myös niille, jotka käyttävät maksuvälineenä vain korttia. Toinen syy on mahdollisuus hallita omaa pelaamistaan aiempaa paremmin.

Tunnistettua pelaamista on lisännyt myös vuonna 2012 käyttöön otettu RAY Etuasiakkuus -ohjelma. Vuoden 2014 lopussa RAY Etuasiakkaita oli 328 061.

Toimintavuosi oli lähimaksamisen läpimurtovuosi. Vuoden alussa lähimaksuominaisuudella ostettiin peliostoja noin 50 päivässä, kun se loppuvuonna ylitti jo 500 maksutapahtuman rajan.

Automaattisesti ikärajatunnistettu pelaaminen	2014	2013	2012
Automaattisesti ikärajatunnistetun pelaamisen osuus (milj. €)	169	153	125
Osuus kokonaispelaamisesta (%)	22	19	16

Vastuullisuus pelitoiminnassa

RAY pyrkii kehittämään pelejään ja toimintaansa siten, että pelaaja voi hallita omaa pelaamistaan. Myös pelaajan olisi hyvä pohtia, mikä on hänelle sopiva rahapelaamisen määrä.

RAY käyttää vuosittain vastuullisen pelitoiminnan edistämiseen miljoonia euroja. Vuonna 2014 summa oli yhteensä yli kaksi ja puoli miljoonaa euroa. Se käytetään sosiaali- ja terveysministeriön (STM) kautta pelihaittatutkimukseen, avustuksina järjestöille riippuvuuksien hoidon kehittämiseen sekä auttavan puhelimen Peluurin toimintaan.

Tavoitteena laaja ja kohtuullisesti pelaava asiakaskunta.

RAY:n tavoitteena on laaja ja kohtuullisesti pelaava asiakaskunta. Laajalla pelien jakelulla RAY pyrkii ehkäisemään sitä, että pelien tuotot tulisivat suppealta

ja paljon pelaavalta asiakaskunnalta. Laajan ja kohtuullisesti pelaavan asiakaskunnan tavoittaminen edellyttää RAY:ltä eri kohderyhmille kehitettyjä kiinnostavia pelejä, hyvää asiakaspalvelua ja monipuolisia maksutapoja.

Ennen uusien peli- ja jakeluratkaisujen käyttöönottoa RAY testaa ja arvioi niiden sosiaaliset vaikutukset. RAY on kehittänyt yhteistyössä Veikkauksen kanssa Rahapelien vastuullisuustyökalun RaVa:n, jota RAY on käyttänyt vuodesta 2008. Työkalun avulla pelien tai peli-ideoiden ominaisuuksia tarkastellaan niiden mahdollisesti aiheuttamien sosiaalisten haittojen näkökulmasta.

RAY:n vastuullisuuteen kuuluvat myös luotettavuus ja varmuus pelipalveluissa. Sen toimintaa ohjaavat lainsäädäntö, selkeät menettelytavat ja turvallinen rahaliikenne.

RAY:n pelisalien vastuullisuuskonseptia kehitetään vuonna 2015. Kehitystyön yhteydessä RAY parantaa pelisaleissa työskentelevän henkilöstönsä mahdollisuuksia peliongelmaisen tunnistamisessa ja auttamisessa.

Vastuullisen pelitoiminnan kokonaiskustannukset (€)	2014	2013	2012
Sosiaali- ja terveysministeriölle pelihaittojen tutkimukseen	957 000	874 684	725 285
Auttavan puhelimen Peluurin toimintaan	225 000	142 360	153 640
Avustukset järjestöille peliongelmallisille suunnatun avun ja tuen kehittämiseen	1 142 000	1 150 000	1 057 000
Avustukset järjestöille yleiseen riippuvuustyöhön ja sen kehittämiseen	198 000	191 000	191 000
Yhteensä	2 522 000	2 358 044	2 126 925

Alaikäispelaamisen estäminen

RAY haluaa estää alaikäispelaamisen. Rahapelaamisen ehdoton ikäraja on Suomessa 18 vuotta. Pelaaminen ei ole sallittua edes täysi-ikäisen perheenjäsenen seurassa ja luvalla.

Ikäraja koskee kaikkia RAY:n jakelukanavia. Niitä ovat omat pelisalit, Casino Helsinki ja Ray.fi -nettipelipalvelu, sekä yrityskumppaneiden tiloihin sijoitetut pelipisteet.

Pelipisteissä alaikäispelaamista valvoo yrityskumppani. Valvonnasta sovietaan kumppanin kanssa raha-automaattisopimuksessa. Lisäksi on sovittu, että jokaisessa pelipisteessä pitää olla RAY:n valvontakoulutuksen suorittaneita henkilöitä. Tällä hetkellä valvontakoulutuksen on suorittanut yli 60 000 työntekijää ja esimiestä.

RAY seuraa ja valvoo alaikäispelaamisen onnistumista. Aiemman käytännön mukaisesti toistuvat puutteet alaikäisvalvonnassa johtavat raha-automaattisopimuksen purkamiseen vähintään kolmeksi kuukaudeksi. Alaikäisestä pelaajasta voi ilmoittaa kuka tahansa joko liiketilan henkilökunnalle tai suoraan RAY:n asiakaspalveluun. Ilmoituksen voi tehdä myös poliisihallitukselle, joka valvoo rahapelitoimintaa.

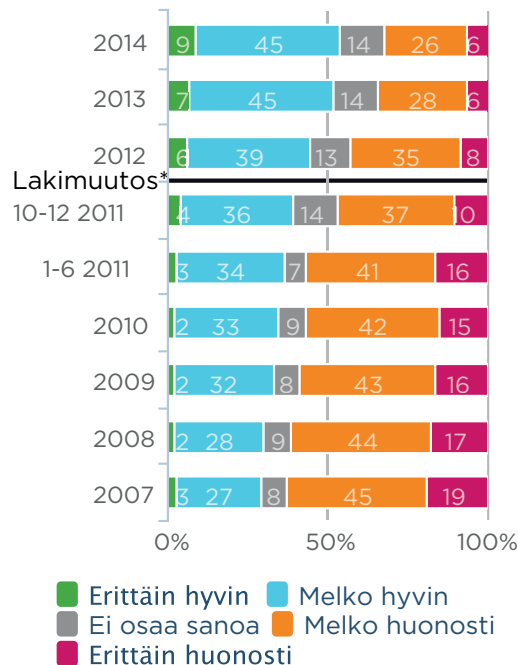
Alaikäispelaamisen valvonta pelipisteissä	2014	2013	2012
Valvontakoulutuksen lopputestin suorittaneita vuoden aikana (hlö)	5 149	3 323	3 550
Valvontakoulutuksen lopputestin suorittaneita kaikkiaan (hlö)	61 468	56 319	52 996
Pelinestolaitetta käytetty automaattien sulkemiseen (krt)	590 849	631 797	669 084

Alaikäispelaamisen valvonnan onnistuminen pelipisteissä	2014	2013	2012
Alaikäispeleemisen seuranta ja valvonta (krt)			
RAY:n huoltoedustajien tarkastuskäynnit	81 837	91 800	71 000
Ulkopuolisen kumppanin tarkastuskäynnit	1 395	1 386	1 445
Pelivalvontayksikön tekemät pelipistetarkastukset	3 853	4 269	4 106
Ilmoitukset epäillyistä alaikäispelaamistapauksista (kpl)			
Kansalaisten tekemät ilmoitukset	60	22	47
RAY:n henkilökunnan tekemät ilmoitukset	7	23	38
Ulkopuolisen kumppanin tekemät ilmoitukset	30	29	49
Tarkastuksessa pelipisteisiin asetettujen pelinpyyntötilojen määrä vuoden aikana (kpl)	7	0	3
Sopimuksen purku yrityskumppanin kanssa alaikäispelaamisesta johtuen (kpl)	3	0	0

Ikärajatarkastukset pelisaleissa	2014	2013	2012
Tarkistettu henkilön ikä (krt)	92 082	77 579	58 618
Eväty sisäänkäynti (krt)	27 850	26 143	24 199
Eväty sisäänkäynti (%)	30,2	33,7	41,3
Ikärajatarkastukset suhteessa asiakaskäynteihin (%)	1,2	1,0	0,7
Asiakaskäynti (lkm)	7 569 387	7 383 347	7 889 623

Kansalaisten mielipide ikäraja- ja pelipisteiden onnistumisesta vuosina 2007–2014

”Kuinka hyvin ikäraja- ja pelipisteiden toteutus onnistuu?”

* Rahapelaamisen ikäraja nousi 18 vuoteen
Lähde: Taloustutkimuksen Omnibus-
väestökysely.

Pelihaittojen ehkäisy

RAY tarjoaa ongelmapelaajalle välineitä pelaamisen hallintaan. Se ei itse hoida ongelmapelaajia, mutta tukee peliriippuvuuden hoitoa ja hoitomuotojen kehittämistä.

Väestötutkimuksen (THL 2011) mukaan Suomessa on arviolta 110 000 henkilöä, joilla on eriasteisia peliongelmiä. Tutkimusten mukaan ongelmapelaajien määrä ei ole 2000-luvulla kasvanut. Ongelmapelaajat pelaavat keskimääräistä enemmän kaikkia rahapelejä. Sen lisäksi netissä pelaaminen on yleistä vahvasti ongelmallisilla pelaajilla. Yleisimmin peliongelmiä aiheuttavat raha-automaatit ja pelaaminen netissä.

RAY:n oma sivusto on nimeltään Pelaa maltilla. Se tarjoaa tietoa ja erilaisia välineitä pelaamisen hallintaan. Vuonna 2012 palvelussa otettiin käyttöön Playscan-pelinhallinta -työkalu. Palvelu on pelaajille vapaaehtoinen ja ilmainen. Playscan analysoi pelaajan pelikäyttäytymistä ja ilmoittaa hänelle pelaamisen muutoksista viikoittain.

RAY, Veikkaus ja Fintoto rahoittavat yhdessä auttavan puhelimen- ja nettipalvelu Peluurin toimintaa. Palvelu toimii valtakunnallisesti ja on asiakkaalle maksuton.

**Peluuri on valtakunnallinen
auttava puhelin- ja nettipalvelu.**

Asiakas voi itse hakea sisäänpääsykiellon RAY:n pelisaleihin ja Casino Helsinkiin. Sen lisäksi hän voi hakea kasinolle käyntikertojen rajoittamista. Kasinon edustaja käy käyntikiellon tai -rajoituksen jälkeen paluukeskustelun asiakkaan kanssa, mikäli hän haluaa jatkaa asiakkaana. Myös Ray.fi -nettipelipalvelun asiakas voi asettaa itselleen pelikiellon.

Pelipisteessä asiakas voi hallita pelaamistaan silloin, kun hän pelaa debit-kortilla. Tällöin hän asettaa pelaamiselleen päiväkohtaisen pelirajan, joka on nol-lan ja sadan euron väliltä. Myös Ray.fi -nettipelipalvelun asiakkaan on kirjautu-misen yhteydessä asetettava päivä- ja kuukausikohtainen peliraja.

Ray.fi -nettipelipalvelussa on lisäksi "panic button" -painike, jota klikkaa-malla pelaaja voi estää sivustolla pelaamisensa seuraavan 12 tunnin ajan. RAY:n pelejä ei voi pelata luotolla.

Omalle henkilöstölleen RAY tarjoaa tietoa peliongelmistä ja varmistaa val-miudet peliongelmaisen asiakkaan kohtaamiseen. Ohjelman pääpaino on en-naltaehkäisy, väärinkäytön varhainen tunnistaminen ja hoitoonohjaus.

Peluurin avainluvut	2014	2013	2012
Vastatut puhelut (kpl)	2 333	2 566	2 975
Peliongelmaa koskevat puhelut (kpl)	1 187	1 301	1 374
Raha-automaatit pääasiallinen ongelmanaiheuttaja (%)	40	50	58

Lähde: Peluuri

Toimenpiteet ongelmapelaamisen ehkäisemiseksi (lkm)	2014	2013	2012
Vapaaehtoiset pelikiellot pelisaleissa	286	224	213
Vapaaehtoiset pelikiellot ja -rajoitukset kasinolla	568	589	620
Kasinon asettamat pelikiellot ja -rajoitukset peliongelmaan liittyen	184	208	196
Puheeksiottokeskustelut asiakkaan kanssa kasinolla ¹⁾	2	8	27
Paluukeskustelut asiakkaan kanssa kasinolla	406	489	346

¹⁾ Osa puheeksiottokeskusteluista sisältyy paluukeskusteluun, koska puheeksiottokeskustelu on käyty paluukeskustelun yhteydessä.

LIIKETOIMINTA

RAY tarjoaa viihdyttäviä ja jännittäviä pelejä vastuullisesti. Yhdistys takaa pelaajien oikeusturvan, pyrkii estämään väärinkäytökset ja rikollisuuden sekä minimoi pelaamisesta aiheutuvat sosiaaliset haitat. Vuonna 2014 yleinen taloustaantuma vaikutti myös RAY:n tuottoihin. Sen sijaan mobiilipelien tuotto kasvoi edellisestä vuodesta yli 300 prosenttia.

Pelitoiminnan tuotto

Talouden taantuman aiheuttama kuluttajien ostovoiman heikentyminen vaikutti toimintavuonna myös RAY:n tulokseen. RAY:n liiketoiminnan tulos laski vuoden takaisesta 1,9 prosentilla 776,4 miljoonaan euroon. Tuotot laskivat kaikissa jakelukanavissa, ja tuottotavoitteesta jäätiin 41,3 miljoonaa euroa.

Liikevoittoa tilikaudelta kertyi 410,1 miljoonaa euroa, mikä on 2,2 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2013. Asetetusta tavoitteesta jäätiin 21,8 miljoonaa euroa. Liikevoittoprosentti laski 0,2 prosenttiyksikön verran 60 prosenttiin vuoden takaisesta.

Tilikauden voittoa kertyi 410,6 miljoonaa euroa, mikä on 2,3 prosenttia vähemmän kuin vuotta aiemmin. Tavoitteesta jäätiin 22 miljoonaa euroa. Tilikauden voittoprosentti laski vuoden takaisesta 0,2 prosenttiyksiköllä 60,1 prosenttiin.

Liikevaihtoa tilikaudelta kertyi 683,5 miljoonaa euroa, mikä on 1,9 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2013. Asetetusta tavoitteesta jäätiin 36,3 miljoonaa euroa. Tilikauden voiton osuus liikevaihdosta laski edellisestä vuodesta 0,2

Pelitoiminnan tuotot jakelukanavittain (milj. €)	2014	Muutos- %	2013	Muutos- %	2012	Muutos- %	2011
Pelipisteet	581	-2,1%	593,3	1,0	587,4	2,5	572,9
RAY-pelisalit	94,6	-1,5%	96,1	1,2	95,0	0,9	94,1
Ravintolakasinopelit	13,5	-4,0%	14,1	-2,8	14,5	-2,6	14,9
Casino Helsinki	27,7	-0,5%	27,9	-3,1	28,8	4,7	27,5
Digitaaliset kanavat	59,5	-0,8%	60,0	21,5	49,4	66,3	29,7

Tuotot sisältävät myös myynnin ja vuokrauksen (esim. rahalaskurit).

prosenttiyksikköä. Operatiivisen toiminnan kustannukset laskivat 1,1 prosenttia.

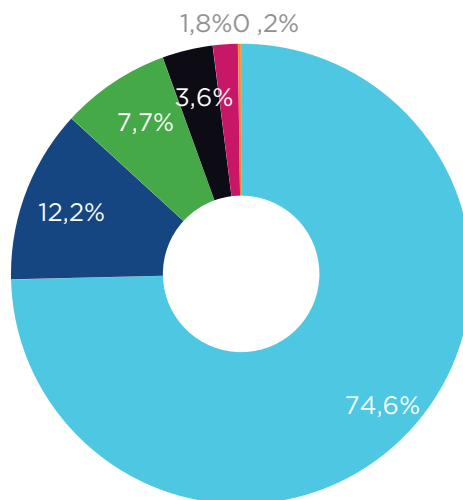
Raha-automaattien ja pöytäpelien investointeihin käytettiin 25,5 miljoonaa euroa, mikä on 4,8 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuonna 2013.

RAY maksoi rahapelitoiminnan tuotosta arpajaisveroa 93,0 miljoonaa euroa. Se on 1,8 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuonna 2013.

RAY maksoi rahapelitoiminnan tuotosta yrityskumppaneille sijoituspaikkamaksuja 100,2 miljoonaa euroa, mikä on 2,6 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuotta aiemmin.

Toimintavuonna uudistettiin pelijärjestelmä ja asiakkuusohjelma sekä kehitettiin kumppaniyhteistyömalleja. Ne otetaan käyttöön vuonna 2015. Lisäksi rahapelitoiminnan johtamisjärjestelmä ja liiketoiminnan organisointi päivitettiin.

Pelitoiminnan tuotto vuonna 2014 (milj. euroa)

Pelipisteet	579,4
RAY-pelitalit	94,6
Digitaaliset kanavat	59,5
Casino Helsinki	27,7
Ravintolakasinoipelit	13,5
Myynti ja vuokraus	1,7

Yhteensä 776,4

Pelipisteet

Suurin osa RAY:n tuotoista, 581 miljoonaa euroa, kertyi yrityskumppaneiden tiloissa olevista raha-automaateista. Laskua edellisvuoteen verrattuna oli 2,1 prosenttia eli 12,3 miljoonaa euroa. Yleinen taloustilanne vaikutti raha-automaattien jakeluverkostoon yrityskumppaneiden karsiessa toimipaikkojaan.

Toimintavuoden lopussa RAY:n rahapelejä oli 7 251 sijoituspaikassa, mikä 1,2 prosenttia eli 91 sijoituspaikkaa vähemmän kuin edellisessä vuonna. Myös pelaamismäärä on laskenut, sillä väestötutkimuksen mukaan 18-79-vuotiaista

RAY:n pelejä 7 251 sijoituspaikassa.

34,5 prosenttia pelasi RAY:n raha-automaattipelejä toimintavuonna, kun vuotta aiemmin luku oli 35 prosenttia.

Eniten tuotot laskivat ravintolakasinopeleissä, joissa tilikauden kokonaistuotto oli 13,5 miljoonaa euroa. Laskua edellisvuoden 14,1 miljoonan euron tuottoon verrattuna tuli 4 prosenttia. Ravintolakasinopeleiden tuoton lasku selittyy osaksi vaikealla iltaravintoloiden toimintaympäristöllä, ja haastava taloustilanne näkyi etenkin alkuvuodesta. Pelipöytien toimintaa tuettiin erilaisilla markkinointitapahtumilla, kuten leikkimielisillä Lucky Card -arvonnoilla, Blackjack-pelikouluilla ja Blackjackin kaupunkimestaruuskisoilla. Tapahtumien suosion vuoksi RAY järjestää Blackjackin SM-kisat keväällä 2015. Markkinointitapahtumien lisäksi kortilla maksamisen mahdollisuutta lisättiin pelipöydissä. Myös asiakaspalvelu ja sen kehittäminen olivat tärkeitä kehityskohteita.

Pelipisteissä panostettiin toimintavuonna voimakkaasti peli-ideoihin. Lisäksi yrityskumppaneiden työntekijöille avattiin verkkokoulutussivusto Treenaamo, jossa työntekijät voivat tutustua RAY:n peleihin, ikärajavalvontaan, pelipisteen puhtaanapitoon, maksupääteturvallisuuteen sekä avustuskohteisiin.

Toimintavuonna saatiin käyttöön Valtti-monipeliautomaatin sekä matalien automaattimallien etäpäivitys. Valttien uusi ohjelmistoalusta mahdollisti kahden näytön hyödyntämisen erilaisten teemojen esittämiseen. Uusi alusta nopeutti päivittämistä ja paransi palvelua.

Vuonna 2014 saatiin asennettua loppuun automaattien maksupäätteet. Lisäksi pelipisteissä toteutettiin RAY:n avustuskohteiden esittely, mikä paransi pelaajien tietoa siitä mihin rahapeli tuotot käytetään.

Pelisalit

RAY:n pelisalien tuotto laski toimintavuonna 94,6 miljoonaan euroon. Laskua vuoden takaiseen oli 1,5 miljoonaa euroa eli 1,5 prosenttia. Toimintavuonna toteutettu pelitarjonnan ja aktiivisen asiakaspalvelun kehittäminen eivät riittäneet nostamaan tuottoja. Pelisaleissa olevien pöytäpelien tuotot sen sijaan nousivat 3,2 prosenttia vuoden takaisesta.

RAY aloitti pelisalien uudistamisen Pelaamoiksi vuonna 2012 tavoitteena yh-

Pelisaleja oli vuoden lopussa 86.

tenäistää pelisalien visuaalinen ilme. Pelaamojen pelitarjontaa voidaan myös muokata paikallisen kysynnän mukaan. Pelisalien uudistamisprojekti jatkui toimintavuonna 2014, jolloin 22 pelisalia remontoitiin Pelaamoiksi. Lisäksi avattiin yksi uusi Pelaamo ja RAY Club. Pelaamo-projektin suunniteltu valmistumisaika on keväällä 2016 kun kaikki pelisalit RAY Clubeja lukuun ottamatta on muutettu Pelaamoiksi. Pelikioskeja oli toimintavuonna kaksi ja RAY Clubeja kolme.

Pelisaleja oli vuoden lopussa 86. Salien määrä säilyi ennallaan aiempaan vuoteen verrattuna. Pelisalien kävijämäärä nousi 7 569 387 käyntiin, mikä on noin 2,5 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna. Kasvua edelliseen vuoteen verrattuna kertyi 186 040.

Pelisaleissa oli toimintavuoden päättyessä 2 477 raha-automaattia, missä on kasvua edellisvuoteen verrattuna noin 0,5 prosenttia. Pelipöytiä oli 55, missä oli kasvua 3,8 prosenttia.

Digitaaliset kanavat

Digitaalisten kanavien tuottoon haettiin tilikaudelle voimakasta kasvua, mutta se ei toteutunut. Toimintavuonna tuottoa kertyi 59,5 miljoonaa euroa, ja tuototavoitteesta jäätii 10 miljoonaa euroa. Tuotto laski vuoden takaisesta 60,0 miljoonasta 0,8 prosenttia.

Digitaalisten kanavien uutuustuotteiden, Livekasinon ja mobiilipelien lanseeraukset viivästyivät.

Mobiilipelien tuotot kasvoivat noin 300 prosenttia eli 2,7 miljoonasta eurosta 8,2 miljoonaan euroon. Kasvu selittyi pelaajien siirtymisellä tietokonepelaamisesta mobiilipelaamiseen. Vuoden aikana valmisteltiin myös jatkosopimus pelijärjestelmätoimittaja Playtechin kanssa.

Toimintavuoden päättyessä ray.fi-nettipelipalveluun oli rekisteröitynyt 321 912 asiakasta. Uusia asiakkaita rekisteröityi vuoden aikana 44 126. Vuotta aiemmin asiakkaita oli 277 786, joten asiakasmäärä on kasvanut 15,8 prosenttia.

Casino Helsinki ja Casino Vaalimaa

Casino Helsinki tuotti tilikaudella 27,7 miljoonaa euroa, mikä on 0,5 prosenttia (0,2 miljoonaa euroa) vähemmän kuin vuotta aiemmin. Asiakaskäyntien mää-

rä kasvoi 2,5 prosentilla 284 000:ään vuoden takaisesta 280 000:sta. Suurin, yli 30 prosentin kasvu, saavutettiin 18–29-vuotiaiden kävijöiden määrässä. Eri-tyisesti SportsBar kiinnosti nuoria kävijöitä. Myös uusien asiakkaiden määrä kasvoi 10 prosenttia. Lisäksi noin 18 prosenttia heistä tulee ensimmäisen käyntinsä jälkeen kasinolle uudelleen.

Pöytäpelien tuotot kasvoivat peräti 14,5 prosenttia. Nousuun vaikuttivat esimerkiksi pelipöytien progressiivisen jackpotin, uuden pokeripelin ja lisäpelien lanseeraaminen. Myös kasinon liikevoitto parani. Toimintavuonna saatiin päätökseen kasinon suuret tilauudistukset, ja tiivistynyt yhteistyö kasinon ravintolapalvelujen toimittajan kanssa nosti niiden tuoton nousuun.

Kasinolla oli toimintavuonna 298 raha-automaattia ja 21 pelipöytää.

Valtioneuvosto myönsi RAY:lle vuonna 2011 luvan perustaa toinen kasino Itä-Suomeen. Toimintavuonna uuden kasinon, Casino Vaalimaan, suunnittelua jatkettiin. RAY vetäytyi hankkeesta syyskuussa 2014 aikataulun venymisen ja siihen liittyvän epävarmuuden vuoksi. Loppuvuoden aikana kasinolienssin käyttöä ja tavoitteita pohdittiin uudestaan. Päätös asiassa jäi kuitenkin vuodelle 2015.

Tutkimus ja tuotekehitys

RAY:n tavoitteena on laaja, kohtuullisesti pelaava asiakaskunta. Sen saavuttamiseksi pelitoimintaa kehitetään kysynnän mukaan.

RAY haluaa tarjota suomalaisille rahapelejä turvallisesti ja maanlaajuisesti, ja samalla ehkäistä laittoman rahapelitoiminnan syntymistä. Tämä edellyttää

monipuolista pelien jakelua ja eri kohde-ryhmille suunniteltuja pelejä ja palveluita.

RAY seuraa aktiivisesti suomalaisten aikuisten rahapelaamista ja mielipiteitä.

2,8 miljoonaa euroa tutkimukseen ja tuotekehitykseen.

Sen lisäksi heidän asenteitaan mitataan vuosittain esimerkiksi väestökyselyllä. Pelaajien näkemyksiä tutkitaan tuotekehityksen ja jakelupäätöksen tueksi erilaisilla pelaajatutkimuksilla.

Toimintavuoden 2014 merkittävin kehityspanostus oli RAY:n oman, jakelukanavasta riippumattoman pelijärjestelmän kehittäminen. Lisäksi toimintavuonna avattiin ray.fi-nettipelipalveluun Livekasino, jossa asiakkaat voivat pelata pöytäpelejä juontajan johdolla.

Pelinkehityksen toimintavuoden merkittävimmät tuotteet – Väinö ja vuorenpeikon aarteet, Kulta-Jaskan karttakeno sekä Marja Tyrnin munakello – julkaistiin myös ray.fi-nettipelipalvelussa. Väinö ja vuorenpeikon aarteet ja Kulta-Jaskan karttakeno julkaistiin myös mobiilipeleissä.

RAY käytti toimintavuonna tutkimukseen ja tuotekehitykseen yhteensä noin 2,8 miljoonaa euroa.

Tutkimukseen ja tuotekehitykseen (milj. €)	2014	2013	2012	2011
	2,8	2,7	2,8	6,6

Pelitoiminnan tuoton käyttö

RAY jakaa vuosittain rahapelitoiminnan tuoton sosiaali- ja terveysalan järjestöjen toimintaan sekä sotiemme veteraanien hyväksi. Lisäksi RAY maksaa arpajaisveroa ja sijoituspaikkakorvausta yrityskumppaneille.

Vuonna 2014 RAY tilitti sosiaali- ja terveysministeriölle yhteensä 411,2 miljoonaa euroa käytettäväksi tulevien vuosien järjestöavustuksiin. RAY avustuksia myönnettiin järjestöille vuonna 2014 yhteensä 308 miljoonaa euroa.

Lisäksi Valtiokonttorin käyttöön osoitettiin 113,7 miljoonaa euroa sotiemme veteraanien hoitoon ja kuntoutukseen.

Vuonna 2014 RAY maksoi yrityskumppaneille sijoituspaikkamaksuja yhteensä 100,2 miljoonaa euroa ja arpajaisveroa pelitoiminnan tuotosta valtiolle yhteensä 93,0 miljoonaa euroa.

Ympäristövastuu

Suurin osa RAY:n ympäristökuormituksesta syntyy raha-automaattien valmistuksesta, kuljetuksesta, huollosta ja romutuksesta sekä automaattien energiankulutuksesta. RAY-talo Espoossa on mukana Green Office -ympäristöjärjestelmässä.

RAY:n raha-automaatit ovat omaa suunnittelutyötä. Automaattien kokoonpanossa otetaan huomioon materiaalien kierrätettävyyden, osien huollon tarve ja huollettavuus ja uudelleenkäyttö sekä automaattien energiatehokkuus. Kasinopelipöydät ja Casino Helsingin automaatit ostetaan ulkomaisilta toimittajilta.

Autojen päästöraja on 140 g / km.

RAY siirtyi vuonna 2013 asteittain käyttämään etälatausta automaattien ohjelmapäivityksissä. Toimintavuonna siirryttiin tuotantopäivitykseen, jolloin 15 500 automaattia etäladattiin noin 150 000 kertaa.

Laitteet puretaan käsin, jolloin toiminnalla on myös työllistävä vaikutus. Käsityön ansioista purku- ja lajitteluprosessin jälkeen materiaalit voidaan jatkojalostaa tehokkaasti ja ympäristöystävällisesti. Automaattien kierrätysaste nousee lähes 99 prosenttiin, kun huomioidaan puun ja muovin energiahyötykäyttö. Ilman sitä kierrätysaste jää 76 prosenttiin. Automaatin käyttöikä on noin kuusi vuotta.

RAY vastaa itse yhteistyökumppaneiden tiloissa olevien pelipisteiden, omien pelisaliensa sekä Casino Helsingin raha-automaattien huollosta ja vaihdosta. Huolto- ja tuotantoautojen ajoista kertyi toimintavuonna noin 2,5 miljoonaa ajokilometriä, mikä on 10 prosenttia enemmän kuin edellisellä vuonna. Ajokilometrien määrän kasvu johtui automaattien muutostöistä.

RAY:ssä suositetaan vähäpäästöisiä autoja. Työsuhdeautojen, tuotannon henkilöautojen sekä henkilökunnan autolainalla hankkimien autojen päästöraja on 140 g / km. Huolto- ja tuotantoautojen ajoreitit on suunniteltu siten, että turhalta ajolta vältytään.

RAY käyttää WWF Suomen sertifioimaa Ekoenergiaa kaikissa kiinteistöisensä, joissa on oma sähkösopimus. Käytännössä Ekoenergia kattaa 79 prosenttia RAY:n kiinteistöjen kokonaissähkönkulutuksesta, joka on noin 9 811 MWh. Ekoenergia on käytössä RAY-talossa, Casino Helsingissä, RAY:n toimistoissa ja muutamissa pelisaleissa.

RAY opastaa henkilökuntaansa säännöllisesti energian kulutuksen vähentämisestä ja kannustaa ympäristöystävälliseen toimintaan.

Ympäristövastuun avainluvut	2014	2013	2012
Sähkönkulutus kiinteistöissä (MWh) ¹⁾	9 811	10 889	9 051
Vihreän sähkön osuus kiinteistöjen sähköstä (%)	79	83	88
Sähkönkulutus sijoituspaikka-automaateissa (MWh)	14 116	15 041*	11 838
Kaukolämmönkulutus (MWh) ²⁾	3 893	3 806	4 392
Työsuhde- ja tuotannon autojen ajatut kilometrit (milj. ajoneuvokm) ³⁾	4,8	4,2	4,6
Autojen keskimääräinen päästö (gCO ₂ /km)	139	147	158
Green Office (pääkonttori)			
Sähkönkulutus (MWh)	2 975	3 073	2 732
Toimistopaperin kulutus (arkkia/hlö)	3 008	3 098	4 320

* Luku korjattu laskennan tarkentuessa.

¹⁾ Sisältää sähkön pelipaikoissa, toimistoissa sekä loma- ja edustuskiinteistöissä.

²⁾ Sisältää kaukolämmön pääkonttorilla ja Casino Helsingissä, jotka ovat RAY:n kiinteistöpinta-alasta yhteensä lähes 50 %. Useissa kohteissa lämmitys kuuluu vuokraan, joten RAY ei saa tietoja.

³⁾ Sisältää tuotannon ja huollon autot sekä RAY:n omistamat autoetuaumat (vapaassa autoedussa on mukana kokonaiskilometrit, käyttöetuautoissa vain työajo).

AVUSTUSTOIMINTA

RAY:n avustustoiminnalla on lakisääteinen päämäärä ja tehtävä. Toiminnalla edistetään suomalaisten terveyttä ja sosiaalista hyvinvointia tukemalla yleishyödyllisten yhteisöjen ja säätiöiden toimintaa.

RAY:n rahoitus turvaa satojen sosiaali- ja terveysjärjestöjen toiminnan Suomessa ja vaikuttaa siten satojentuhansien suomalaisten elämään.

Avustusten jako 2014

Vuonna 2014 RAY:n avustuksia jaettiin sosiaali- ja terveysministeriön päätöksellä yhteensä 308 miljoonaa euroa 797 järjestölle 1 676 eri avustuskohdetta. Avustusten lisäksi RAY:n tuotosta osoitetaan Valtiokonttorin käyttöön 113,7 miljoonaa euroa sotiemme veteraanien hoitoon ja kuntoutukseen. Yhteensä RAY:n tuottoa käytetään yhteiskunnallisiin tarkoituksiin 421,7 milj. euroa.

Avustuksia ohjattiin toimintavuonna esimerkiksi nuorten työllistymiseen, mielenterveystyöhön ja ikäihmisten toimintaan. Niitä suunnataan aikaisempia vuosia enemmän lapsi- ja perhetyöhön sekä maahanmuuttajien ja omaishoitajien tukemiseen.

RAY:n uusi avaus on nuorten työllistymiseen liittyvä Paikka auki -avustusohjelma, jonka tavoitteena on tukea erityisesti vaikeasti työllistyviä ja työelämän ulkopuolella olevia nuoria.

Avustuksia myönnetään RAY:n hallituksen hyväksymän avustusstrategian mukaisesti. Avustusten myöntämistä säätelevät arpajaislaki, laki raha-automaattivastuksista ja sosiaali- ja terveysministeriön kanssa solmittu sopimus avustustoiminnan tulostavoitteista.

Melkein puoli miljoonaa suomalaista on mukana sote-järjestöjen vapaaehtoistoiminnassa. Suomalaiset osallistuvat kansainvälisesti verrattuna kiitettävästi vapaaehtoistoimintaan, sillä yli 40 prosenttia yli 10-vuotiaista suomalaisista on viimeisen vuoden aikana osallistunut vapaaehtoistoimintaan.

RAY-avustusten piirissä on lähes kahdeksan sataa järjestöä, joissa toimii noin 30 000 palkattua työntekijää ja 260 000 vapaaehtoistyöntekijää. Lisäksi järjestöillä on lähes kaksi miljoonaa henkilöjäsentä.

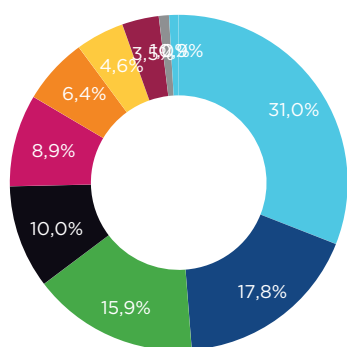
Vuonna 2014 RAY:n avustukset jakautuvat Suomen kaikkiin maakuntiin ja 203 kuntaan. Avustusta haki 1 197 järjestöä 2 654 hankkeeseen tai toimintoon. Haettujen avustusten yhteismäärä oli 523 miljoonaa euroa.

RAY tukee joka päivä yli miljoonalla eurolla suomalaisten hyvinvointia.

Haetut ja myönnetty avustukset	2014	2013	2012
Haetut avustukset (milj. €)	523	495	487
Haetut avustuskohdet (kpl)	2 654	2 398	2 367
Myönnetty avustukset (milj. €)	308	301	282
Myönnetty avustuskohdet (kpl)	1 676	1 596	1 557

Suurimmat avustuksensaajat vuonna 2014 (€)	Haettu	Myönnetty
Näkövammaisten Keskusliitto ry	7 556 000	6 876 000
Suomen Mielenterveysseura ry	7 258 000	6 162 000
SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry	8 780 000	5 956 000
Y-säätiö	9 620 000	5 858 000
Maaseudun Terveys- ja Lomahuolto ry	5 290 000	5 025 000
Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry	6 229 000	4 790 000
Hyvinvointilomat ry	5 250 000	4 700 000
Ensi- ja turvakotien liitto ry	7 189 000	4 400 000
Asumispalvelusäätiö ASPA	6 892 000	4 361 000
Suomen Punainen Risti	5 367 000	3 834 000

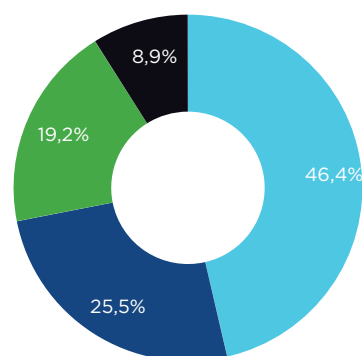
Avustetut toimintakokonaisuudet vuonna 2014 (milj. euroa)

■ Sairaus- ja vammaisjärjestöt 95,4
 ■ Yleisen terveyden ja hyvinvoinnin järjestöt 54,9
 ■ Mielenterveys-, päihde- ja riippuvuusjärjestöt 49,0
 ■ Lapsi- ja perhetyön järjestöt 30,7
 ■ Monialajärjestöt 27,4
 ■ Ikääntyneiden järjestöt 19,7
 ■ Nuorisoalan järjestöt 14,3
 ■ Omaisjärjestöt 10,9
 ■ Pelastusalan vapaaehtoisjärjestöt 3,0
 ■ Työllisyyden edistäminen ja työttömien järjestöt 2,8

Yhteensä 308,0

Myönnettyt avustukset avustuslajeittain vuonna 2014 (milj. euroa)

■ Kohdennettuja toiminta-avustuksia (Ak) 142,9
 ■ Projektiaavustuksia (C) 78,6
 ■ Yleisavustuksia (Ay) 59,0
 ■ Investointiaavustuksia (B) 27,5

Avustusten käytön valvonta (kpl)	2014	2013	2012
Maksupyynnöt	2 585	2 438	2 311
Vuosiselvitykset	800	807	839
Tarkastuskäynnit	69	60	56
Seurantakäynnit	65	87	61
Loppuraportit	101	103	100

Avustuslinjauksia uudistettiin

RAY:n hallitus hyväksyi toimintavuonna avustustoiminnan linjaukset vuosille 2016–2019. Uudet linjaukset esitellään järjestöille keväällä 2015. Ne ohjaavat vuodelle 2016 myönnettävien avustusten valmistelua. Linjauksissaan RAY rohkaisee myös järjestöjä uudistumaan ja kehittämään toimintojaan vastaamaan paremmin yhteiskunnan ja yksilöiden muutuviin tarpeisiin.

Avustustoiminnan pitkän tähtäimen tavoitteena on, että Suomen monipuolisen ja aktiivisen sosiaali- ja terveysalan järjestöjen toimintaedellytykset turvataan myös jatkossa.

RAY rohkaisee järjestöjä yhteistoimintaan sekä muiden järjestöjen että julkisen ja yksityisen sektorin toimijoiden kanssa. Vain yhteistyöllä voidaan varmistaa, että raha-automaattivasteinen järjestötyö nivoutuu luontevalla tavalla julkisrahoitteeseen palvelujärjestelmään.

RAY seuraa itse aktiivisesti toimintaympäristöä ja siinä tapahtuvia muutoksia. Avustushakemusten arvioinnissa erityistä huomiota kiinnitetään toiminnan tarvelähtöisyyteen.

RAY:n avustaman järjestötoiminnan keskiössä ovat avunsaajat.

Tavoitealueet

- Järjestöjen toimintaedellytysten ja perusrahoituksen turvaaminen
- Terveysten ja toimintakyvyn edistäminen
- Yhteisöllisyyden ja osallistumismahdollisuuksien edistäminen
- Erityisryhmien asumisen tukeminen
- Kriisiauttaminen ja arjen turvallisuuden edistäminen
- Työelämäosallisuuden vahvistaminen.

Tavoitealueiden lisäksi RAY on valinnut viisi teemaa, joihin avustuksia suunnataan erillisellä teemarahoituksella. Teemat leikkaavat osittain tavoitealueita ja ne yhdistävät niistä useampia.

Keskeiset teemat

- Yksinäisyyden ja sen kokemusten vähentäminen
- Omais- ja läheistyön edistäminen
- Huono-osaisuuden ja syrjäytymisen vähentäminen
- Vapaaehtoistoiminta ja sen kehittäminen
- Järjestöjen ja kuntien yhteistyön edistäminen

Teemoja ja niihin kohdistettavien avustusten laajuutta täsmennetään vuosittain tehtävässä toimeenpanosuunnitelmassa.

Neuvontaa, koulutusta ja uudistuneita verkkopalveluita

RAY kouluttaa ja neuvoo järjestöjä avustusten hakemisessa ja käytössä. Toimintavuonna ohjausta ja neuvontaa lisättiin.

Avustustosaston Haku päällä -koulutus pidettiin viidellä paikkakunnalla. Koulutuksissa järjestöt saivat neuvoja ja opastusta avustusten hakuun. Tilaisuuksiin osallistui yhteensä 550 järjestöjen edustajaa.

Lisäksi uusille avustuksen saajille pidettiin oma koulutus, jossa käsiteltiin

avustusten käyttöön ja raportointiin liittyviä käytännön asioita. Tilaisuuteen osallistui 70 uutta järjestön edustajaa.

Avustusosasto järjesti Vaikuttavaa! -koulutuskierroksen kuudella paikkakunnalla. Tilaisuuksiin kutsuttiin RAY-avustuksia saavat järjestöt. Niihin osallistui 700 järjestötyöntekijää. Näissä koulutuksissa perehdyttiin tarkemmin avustusten käyttöön sekä järjestöjen toiminnan tuloksiin ja niiden raportointiin.

Järjestöjen viestintäpäivään osallistui paikan päällä ja verkon välityksellä 600 järjestöjen viestinnästä kiinnostunutta.

Verkoasiointi otetaan käyttöön asteittain vuonna 2015.

RAY:n avustusosaston asiantuntijat osallistuvat omien koulutustilaisuuksiensa lisäksi aktiivisesti myös muihin toimijoiden kanssa yhteistyössä järjestettäviin

koulutuksiin ja seminaareihin.

Avustustoiminta uudisti toimintavuonna verkkosivunsa.

Toimintavuonna aloitettiin myös Avustuksen verkkoasiointin toteutus. Palvelu otetaan käyttöön asteittain vuonna 2015.

RAY:n avustamasta toiminnasta, ajankohtaisista asioista ja tilaisuuksista kerrotaan säännöllisesti sosiaalisessa mediassa. Kanavat toimivat yhteiskunnallisen keskustelun välineinä ja edistävät kansalaisjärjestötoiminnan näkyvyyttä.

Avustusehdotuksen julkaisupäivänä kokeiltiin ensimmäistä kertaa myös Livechattiä. Pidetään huolta -twitterissä. Pidetään huolta -Twitterissä on 1 200 seuraajaa ja Pidetään huolta -Facebookissa lähes 38 000 tykkääjää.

Vaikuttavaa järjestötyötä

RAY seuraa avustusta saavien järjestöjen toiminnan tuloksia ja vaikutuksia. Tavoitteena on suunnata avustuksia entistä tarkemmin toimintaan, jolle on aitoa kysyntää ja tarvetta, ja joka edistää parhaiten ihmisten terveyttä ja hyvinvointia.

Seurannan avulla kerätään tietoa avustetun toiminnan laajuudesta, laadusta ja ennalta määriteltujen tavoitteiden toteutumisesta. Tietoa hyödynnetään avustusehdotuksen valmistelussa.

Järjestöjä rohkaistaan yhteistyöhön kuntien ja muiden järjestöjen kanssa.

Valvonta teki toimintavuonna 69 tarkastuskäyntiä ja vastaanotti 800 vuosiselvitystä. Lisäksi maksutapahtumia tehtiin toimintavuonna kaikkiaan 6 222.

Seurannasta saatuja tietoja ja tulosten pohjalta syntyneitä analyysejä kerrotaan säännöllisesti järjestöille, jolloin ne voivat käyttää sitä hyväkseen oman toimintansa kehittämisessä. Yksikkö tarkasti 510 tuloksellisuus- ja vaikutus selvitystä ja 74 loppuraporttia. Näistä 514 kohdetta sai C-avustusta (projekti-avustus) ja 70 Ak-avustusta (kohdennettu toiminta-avustus). Yhteensä kohdetat saivat avustuksia 83 920 000 euroa.

Tunnustusta hyvästä työstä

RAY palkitsee vuosittain Vaikuttavaa! -palkinnolla järjestöjä, jotka ovat tavoittaneet kohderyhmänsä erityisen hyvin ja saaneet toiminnallaan aikaan merkittäviä ja pysyviä tuloksia ja vaikutuksia.

Toimintavuonna RAY myönsi Vaikuttavaa! -palkinnot Nuorten Palvelu ry:n ABC-kohtaa nuoria -hankkeelle, Kuluttajaliitto ry:n Teta-projektille sekä SämSoster ry:n Goiakkanas-projektille.

Ensimmäiset Vaikuttavaa!-palkinnot myönnettiin vuonna 2013.

AVUNSAAJAN MAAILMA

RAY:n avustukset jakautuvat Suomen kaikkiin maakuntiin ja 203 kuntaan. Vuonna 2014 avustuksia sai 797 järjestöä. Niiden toiminta tavoittaa lähes jokaisen suomalaisen.

RAY:n omilla avustusohjelmilla tuetaan tiedon ja lupaavien käytäntöjen levittämistä ja mahdollisimman laajaa hyödyntämistä.

Avustusohjelmilla parannetaan vaikuttavuutta

RAY:n avustusohjelmille, Emma & Elias (2012–2017), Eloisa ikä (2012–2017) ja Paikka auki (2014–2017), myönnettiin avustuksia vuonna 2014 yhteensä hie-
man alle 15,4 miljoonaa euroa, mikä on 5 prosenttia kaikista RAY:n avustuksista.

Avustusohjelmilla RAY:n on mahdol-
lista nostaa esille tärkeitä yhteiskunnalli-
sia teemoja. Näin voidaan myös tehdä nä-
kyväksi sekä järjestöjen työtä että RAY:n

roolia yleishyödyllisen toiminnan rahoittajana. Ohjelmilla halutaan myös edis-
tää avustetun toiminnan tuloksellisuutta ja uusien toimintamallien kehittämistä.

RAY valitsee ohjelman hankkeet ja toiminnot sekä valvoo ohjelmaan valit-
tujen avustuskohdeiden käyttöä. Avustusohjelmat ovat myös keino suunnata
rahoitusta konkreettisesti valittuihin ja yhteiskunnan ajankohtaisiin teemoihin.

Ohjelmat ovat avanneet RAY:lle uusia kumppanuuksia ja synnyttäneet uu-
denlaisen kehittämiskumppanuuden järjestöjen kesken sekä järjestöjen että ra-
hoittajan välille. RAY on osallistunut myös valtakunnallisen tason kehittämis-
toimintaan, mikä ei olisi toteutunut vastaavassa laajuudessa ilman ohjelmaa.

**Avustusohjelmilla rahoitusta
ajankohtaisiin teemoihin.**

Tukea lapsille ja vanhemmille

Emma & Elias -avustusohjelmalla halutaan vahvistaa aikuisten yhteistä vastuu-
ta, tukea vanhemmuutta ja edistää lasten osallisuutta.

RAY koordinoi Emma & Elias -ohjelmaa yhteistyössä Lastensuojelun Kes-
kusliiton kanssa. Ohjelmaa toteutetaan vuosina 2012–2017. Jatkossa ohjelmassa
kiinnitetään huomiota valtakunnalliseen kattavuuteen ja vapaaehtoistoimin-
nan kehittämiseen lapsi- ja perhetyössä.

Uusia avustuksia suunnataan erityisesti hankkeisiin, joissa kehitetään ja ko-
keillaan uusia ja innovatiivisia tapoja perhettä osallistavan vapaaehtoistoimin-
nan järjestämiseksi.

Emma & Elias -avustusohjelma	2014	2013	2012
Uusia avustuskohdeita ohjelmaan (kpl)	7	11	14*
Avustuskohdeita ohjelmassa yhteensä (kpl)	31**	25	14
Avutukset yhteensä (tuhatta €)	5 768	4 438	2 538

* Yksi avustuskohde on LSKL:n koordinaatiohanke

** Yksi avustuskohde on päättynyt ohjelmassa

Walter ry:n Urbanit lapset ja nuoret -projekti

Projektissa on vahvistettu lasten ja nuorten osallisuutta taantuvilla kaupunki-alueilla. Erilaisilla ryhmätapahtumilla ja tempauksilla on lisätty ymmärrystä eri ihmisryhmien välillä ja vahvistettu arjessa pärjäämistä.

Lisäksi palautekyselyyn vastanneista 92 prosenttia kertoo saaneensa toiminnasta uusia ystäviä sekä mahdollisuuden tulla hyväksytyksi omana itsenään.

Tukea ikäihmisille

Eloisa ikä -avustusohjelmalla tuetaan ikäihmisten omaehtoisuutta, mahdollistetaan omien vahvuuksien hyödyntäminen ja kehitetään paikallisia yhteistyömahdollisuuksia. Lisäksi vaikutetaan asenteisiin myönteisen ikäidentiteetin vahvistamiseksi.

Ohjelmalla pyritään nostamaan esille järjestötyön mahdollisuuksia esimerkiksi matalan kynnyksen toiminnan ja vertaistuen keinoin.

RAY koordinoi Eloisa ikä -ohjelmaa yhteistyössä Vanhustyön Keskusliiton kanssa. Ohjelmaa toteutetaan vuosina 2012–2017. Vuoden 2015 uusia avustuksia suunnataan erityisesti kokeilu- ja kehittämishankkeisiin, joilla vahvistetaan haasteellisissa elämäntilanteissa elävien ikäihmisten osallisuutta.

Eloisa ikä -avustusohjelma	2014	2013	2012
Uusia avustuskohhteita ohjelmaan (kpl)	11	14	1*
Avustuskohhteita ohjelmassa yhteensä (kpl)	26	15	1
Avutukset yhteensä (tuhatta €)	4 162	2 621	405

* VTKL:n koordinaatiohanke

Seta Yhdenvertainen vanhuus -projekti

Tietämys seksuaali- ja sukupuolivähemmistöistä on lisääntynyt muissa ohjelman järjestöissä. Lisäksi projekti on tuottanut uutta tietoa hlbt-ihmisten tarpeista ja toiveista.

Työtä nuorille

Paikka auki -nuoret työelämään -avustusohjelma käynnistyi toimintavuonna. Ohjelmaa toteutetaan vuosina 2014–2017. Tavoitteena on löytää uusia toimintamalleja nuoren työelämävalmiuksien vahvistamiseksi sekä työllistää 500–1 000 nuorta ohjelman aikana.

Toimintavuonna palkattiin noin sata työtöntä nuorta.

Ohjelman kohderyhmänä ovat korkeintaan 29-vuotiaat nuoret aikuiset, joilla on vaikeuksia työllistyä.

Toimintavuonna avustuksia myönnettiin ohjelmassa kahteentoista kehittämisprojektiin ja 83 palkkauskohteeseen yhteensä 5,8 miljoonaa euroa. Yhden työllistettävän nuoren kustannukset ovat noin 40 000–50 000 euroa vuodessa.

Järjestöt ovat tarttuneet innokkaasti mahdollisuuteen palkata työttömiä nuoria järjestön yleishyödyllisiin tehtäviin. Toimintavuonna palkattiin noin sata työtöntä nuorta. Tutkimuksen mukaan nuoret ovat olleet tyytyväisiä työpaikkoihinsa ja suosittelisivat sosiaali- ja terveysjärjestöjen työpaikkoja ystävilleen. Myös järjestöjen nimeämät mentorit ovat olleet tyytyväisiä nuorten osaamiseen ja uusiin ideoihin.

Kansalliset rahoitusohjelmat

RAY on myös sitoutunut olemaan mukana pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämisohjelmassa (PAAVO) ja kehitysvammaisten asumisen ohjelmassa (KEHAS) ohjelmakausien ajan. Lisäksi yhdistys on mukana sosiaali- ja terveysministeriön kansallisessa kehittämisohjelmassa (Kaste).

PAAVO 2012–2015 on rahoitusohjelma, jonka tavoitteena on vähentää pitkäaikaisasunnottomuutta ja tehostaa toimenpiteitä asunnottomuuden ehkäisemiseksi. Ohjelman kohderyhmänä on erityisesti pitkäaikaisesta asunnottomuudesta kärsivät yksinäiset henkilöt.

Pitkäaikaisasunnottomuudessa on kyse pitkittyneestä tai toistuvasta asunnottomuudesta, johon usein liittyy köyhyyden lisäksi vaikeita ongelmia kuten päihderiippuvuus ja mielenterveyden ongelmat, rikollisuus, väkivalta ja ylivelkaantuminen.

RAY avustaa järjestöjen tukiasuntohankintoja sekä erilaisia kohdennettuja ja toimintoja ja kehittämishankkeita. Se voi avustaa myös toimenpiteitä, joilla tuetaan vapautuvien vankien sopeutumista takaisin normaaliin elämään, sosiaalista nuorisotasuntotuotantoa sekä nuorten asumistaitoja edistävää neuvontaa ja asumisen ohjausta.

KEHAS 2010–2015 on kehitysvammaisten asumisen ohjelma. Se on ympäristöministeriön ja sosiaali- ja terveysministeriön yhteishanke. Ohjelman tavoitteena on mahdollistaa kehitysvammaisille henkilöille yksilöllinen asuminen, joka vahvistaa heidän osallisuuttaan ja yhdenvertaisuuttaan yhteisössä ja yhteiskunnassa.

RAY:n avustuksilla hankitaan tukiasuntoja sekä laitoshoidosta että lapsuudenkodista muuttaville aikuisille kehitysvammaisille. Investointiavustuksien lisäksi RAY tukee kehittämishankkeita ja muita toimintamalleja laitoshoidosta siirtyvien tarpeisiin ja toimintojen kehittämiseen lähiyhteisöön.

Kaste 2012–2015 on sosiaali- ja terveyshuollon kansallinen kehittämishanke. Sen tavoitteena on hyvinvointi- ja terveyserojen kaventaminen sekä sosiaali- ja terveydenhuollon rakenteiden ja palveluiden järjestäminen asiakaskeskeisesti.

Järjestöt eivät voi saada STM:n kasterahoitusta, mutta RAY voi avustaa yhteistyöhankkeissa järjestöjen osuutta.

RAHA-AUTOMAATTIYHDISTYS

RAY-talo
Turuntie 42, 02650 Espoo
PL 32, 02601 Espoo
Vaihde 09 437 01
Faksi 09 4370 2458

www.ray.fi
asiakaspalvelu@ray.fi

HYVÄN TAHDON PELEJÄ